

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Л.Я. Шевченко
О.С. Роєва

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри обліку та аудиту
Протокол № 17
від “04” червня 2018 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол №6
від “ 19 ” червня 2018 р.

Кривий Ріг
2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Л.Я. Шевченко
О.С. Роєва

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Кривий Ріг
2018

УДК 378.147.091.32: 657.21-029:337
ББК 65.052я73
Ш 37

Рецензенти:

М.Т. Шендригоренко, кандидат економічних наук, доцент
О.В. Неізнана, кандидат економічних наук, доцент

Шевченко Л.Я.
Роєва О.С.

Ш 37 Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Фінансовий облік 1» [Текст] : для студ. спец. 071 «Облік і оподаткування», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. обліку та аудиту; Л.Я. Шевченко, О.С. Роєва – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2018. – 86 с.

Методичні рекомендації розроблені для надання допомоги студентам спеціальності 071 «Облік і оподаткування» у вивченні дисципліни «Фінансовий облік 1». У методичних рекомендаціях сформульовано мету, предмет, загальні рекомендації щодо вивчення дисципліни, зміст практичних занять, методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів, список рекомендованої літератури.

ББК 65.052я73

© Шевченко Л.Я., Роєва О.С., 2018
© Донецький національний
університет економіки і
торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1 ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів	7
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів. Облік витрат виробництва	8
ЧАСТИНА 2 ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ/ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	18
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів	19
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва	24
ЧАСТИНА 3 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	39
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів	40
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів. Облік витрат виробництва	54

ВСТУП

Дисципліна «Фінансовий облік 1» вивчає методика бухгалтерського обліку та відображення в фінансовій звітності активів підприємства.

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів твердих теоретичних знань і практичних навичок щодо бухгалтерського обліку активів підприємства, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань нормативного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також практична підготовка з метою придбання вмінь та навичок відображення в первинному та зведеному бухгалтерському обліку і фінансовій звітності господарських операцій, пов'язаних з активами підприємства.

Студент повинен знати:

- економічний зміст об'єктів обліку на основі загальної економ. теорії;
- економічний зміст господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язок на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку;
- закони, які впливають на побудову і ведення фінансового обліку (документування господарських фактів, формування системи показників фінансової діяльності підприємства);
- методика складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства;
- організацію обліку підприємницької діяльності та документальне оформлення всіх видів операцій з придбання та продажу активів, обліку коштів, цінних паперів, форм розрахунків тощо.

Студент повинен вміти:

- оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;
- забезпечити повний і своєчасний облік руху грошових коштів і матеріальних цінностей з метою збереження власності підприємства;
- організувати облік витрат підприємницької діяльності;
- забезпечити достовірний облік процесу інвестування;
- узагальнювати облікову інформацію у фінансовій звітності та своєчасно надавати її зовнішнім і внутрішнім користувачам.

Дисципліна «Фінансовий облік 1» забезпечує підготовку студентів зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» і разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до економічної підготовки бакалаврів.

ЧАСТИНА I

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

1.1. Для студентів денної форми навчання

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	вибіркова для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній / весняний
Кількість кредитів	10
Загальна кількість годин	300
Кількість модулів	2
Лекції, години	56
Практичні/семінарські, годин	44
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	200
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,8
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль - формування системи знань з теоретичних питань фінансового обліку і його методології, практичних навичок ведення фінансового обліку підприємств, організацій, установ, підготовки й надання фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття управлінських рішень.

Завдання - ознайомлення з теоретичними основами фінансового обліку; дослідження системи законодавчо - нормативного регулювання обліку; дослідження методів ведення обліку, складання фінансової звітності та критерії її оцінювання, економічного змісту об'єктів обліку на основі загальної економічної теорії, економічного змісту господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язок на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку;

- законів, які впливають на побудову і ведення фінансового обліку (документування господарських фактів, формування системи показників фінансової діяльності підприємства);

- методика складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства;

- організацію обліку підприємницької діяльності та документальне оформлення всіх видів операцій з придбання та продажу активів, обліку коштів, цінних паперів, форм розрахунків тощо.

Предмет: активи підприємства

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основи побудови фінансового обліку
2. Облік основних засобів
3. Облік нематеріальних активів
4. Облік довгострокових фінансових інвестицій
5. Облік сировини і матеріалів
6. Облік виробничих запасів
7. Облік палива та готової продукції
8. Облік грошових коштів
9. Облік дебіторської заборгованості
10. Облік витрат виробництва
11. Облік витрат майбутніх періодів

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекц.	п/с	лаб	срс
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів					
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	22	4	2	-	16
Тема 2. Облік основних засобів	28	6	4	-	18
Тема 3. Облік нематеріальних активів	28	6	4	-	18
Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій	28	6	4		18
Разом за змістовим модулем 1	106	22	14		70
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва					
Тема 5. Облік сировини і матеріалів	26	4	4		18
Тема 6. Облік виробничих запасів	26	4	4		18
Тема 7. Облік палива та готової продукції	26	4	4		18
Тема 8. Облік грошових коштів	26	4	4		18
Тема 9. Облік дебіторської заборгованості	26	4	4		18
Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій	26	4	4		18
Тема 11. Облік витрат виробництва	28	6	4		18
Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів	10	4	2		4
Разом за змістовим модулем 2	194	34	30		130

Усього годин	300	56	44	-	200
--------------	-----	----	----	---	-----

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Семінар – дискусія Основи побудови фінансового обліку	2
2	Семінар запитань і відповідей Облік основних засобів	2
3.	Семінар з виконанням практичних задач Облік основних засобів	2
4.	Семінар запитань і відповідей Облік нематеріальних активів	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Облік нематеріальних активів	2
6	Семінар запитань і відповідей Облік довгострокових фінансових інвестицій	2
7	Семінар з виконанням практичних задач Облік довгострокових фінансових інвестицій	2
8.	Семінар запитань і відповідей Облік сировини і матеріалів	2
9	Семінар з виконанням практичних задач Облік сировини і матеріалів	2
10	Семінар запитань і відповідей Облік виробничих запасів	2
11	Семінар з виконанням практичних задач Облік виробничих запасів	2
12	Семінар запитань і відповідей Облік палива та готової продукції	2
13	Семінар з виконанням практичних задач Облік палива та готової продукції	2
14	Семінар запитань і відповідей Облік грошових коштів	2
15	Семінар з виконанням практичних задач Облік грошових коштів	2
16	Семінар запитань і відповідей Облік дебіторської заборгованості	2
17	Семінар з виконанням практичних задач Облік дебіторської заборгованості	2
18	Семінар запитань і відповідей Облік поточних фінансових інвестицій	2
19	Семінар з виконанням практичних задач Облік поточних фінансових інвестицій	2
20	Семінар запитань і відповідей Облік витрат виробництва	2
21	Семінар з виконанням практичних задач Облік витрат виробництва	2
22	Семінар запитань і відповідей Облік витрат майбутніх періодів	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір інформації щодо проблемних питань удосконалення фінансового обліку в Україні.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Тема	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Облік необоротних активів			
Семінар – дискусія Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	16	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основи побудови фінансового обліку, виникнення обліку; поняття про фінансовий облік; предмет та об'єкти обліку; відмінності фінансового обліку від управлінського. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Нормативно – правове забезпечення ведення бухгалтерського обліку. Облікові регістри і форми бухгалтерського обліку. Організація документообігу і зберігання документів. План рахунків бухгалтерського обліку. Джерела [1,2, 3,4, 5,6, 7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідей Тема 2. Облік основних засобів	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основні засоби, їх класифікація і оцінка. Бухгалтерські рахунки по обліку основних засобів. Облік наявності і руху основних засобів. Облік операційної і фінансової оренди основних засобів. Облік амортизації та зносу основних засобів. Інвентаризація основних засобів. Інші необоротні матеріальні активи, поняття, їх класифікація. Облік інших необоротних матеріальних активів. Джерела [1, 2, 3, 7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар з виконанням практичних задач Тема 3. Облік нематеріальних активів	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: нематеріальні активи, їх класифікація і оцінка. Бухгалтерські рахунки з обліку нематеріальних активів. Облік наявності і руху нематеріальних активів. Облік амортизації та зносу нематеріальних активів. Джерело [1, 2, 3 7, 8]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом створення таблиці з наданням характеристики груп нематеріальних активів	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант

Семінар запитань і відповідей Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: визнання довгострокових фінансових інвестицій. Види інвестицій. Оцінка інвестицій при придбанні. Оцінка інвестицій на дату балансу. Оцінка інвестицій за справедливою вартістю. Метод ефективної ставки відсотка. Метод участі в капіталі. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Джерело [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 1	70		
Змістовий модуль 2. Облік оборотних активів та витрат виробництва			
Семінар з виконанням практичних задач Тема 5. Облік сировини і матеріалів	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: документування операцій з обліку сировини та матеріалів. Порядок складання матеріального звіту. Облік надходження та вибуття. Склад, облік і списання транспортно-заготівельних витрат. Джерело [1, 2, 3, 9, 14]. 2. Самотестування.. 3. Самоперевірка знань шляхом складання бухгалтерських проведень	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань, понятійний диктант
Семінар з виконанням практичних задач Тема 6. Облік виробничих запасів	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: запаси, їх класифікація і оцінка. Бухгалтерські рахунки по обліку виробничих запасів. Облік наявності і руху виробничих запасів та малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація виробничих запасів. Джерело [1, 2, 3, 9, 14]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання журналів – ордерів, сальдово – оборотної відомості, головної книги.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 7. Облік палива та готової продукції	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: облік паливно-мастильних матеріалів. Склад і списання. Порядок складання матеріального звіту. Готова продукція: визначення та оцінка. Облік випуску готової продукції. Джерело [1, 2, 3, 9, 14]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання журналів – ордерів, сальдово – оборотної відомості, головної книги, фінансової звітності.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 8. Облік грошових коштів	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: нормативно – правове забезпечення ведення касових операцій. Облік касових операцій. Інвентаризація каси. Порядок відкриття і закриття рахунків в установах банків. Облік операцій на поточному рахунку. Облік операцій на інших рахунках у банку. Джерело [1, 2, 3, 4, 6, 9, 11, 12]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання первинних документів обліку грошових коштів.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: дебіторська	Тестування, фронтальне та

практичних задач Тема 9. Облік дебіторської заборгованості		заборгованість, її визнання, оцінка та класифікація. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків з різними дебіторами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків векселями. Джерело [1, 2, 3, 4, 6, 9,10, 12]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання первинних документів з обліку дебіторської заборгованості.	індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар з виконанням практичних задач Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік короткострокових фінансових інвестицій. Облік операцій з короткостроковими векселями о держаними. Джерело [1, 2, 3, 4, 6, 9,10, 12]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання первинних документів з обліку поточних фінансових інвестицій.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар виконанням практичних задач Тема 11. Облік витрат виробництва	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: облік витрат виробництва, облік витрат за елементами. Відображення витрат у системі бухгалтерських рахунків. Формування собівартості та методи її калькуляції. Джерело [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 16]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань шляхом складання калькуляції продукції виробництва.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар запитань і відповідей Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність та склад витрат майбутніх періодів. Порядок накопичення та списання витрат майбутніх періодів. Узагальнення витрат та їх синтетичний і аналітичний облік. Джерело [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 2	130		
Разом	200		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності												
	Загальні					Предметно-спеціальні							
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Знання теоретичних основ фінансового обліку, а саме: сутності, завдань і функцій; основних принципів його побудови						+							
2. Знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують порядок організації фінансового обліку							+						
3. Знання методів і прийомів фінансового обліку										+			
4. Розуміння економічного змісту господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язок на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку;										+			
5. Розуміння методики складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю							+						
6. Розуміння організації обліку підприємницької діяльності та документальне оформлення всіх видів операцій з придбання та продажу активів, обліку коштів, цінних паперів, форм розрахунків тощо.							+						
7. Уміння оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;							+						
8. Уміння забезпечити повний і своєчасний облік руху грошових коштів і матеріальних цінностей з метою збереження власності підприємства;							+						
9. Уміння організувати облік витрат підприємницької діяльності;							+						
10. Уміння забезпечити достовірний облік процесу інвестування;							+						
11. Уміння узагальнювати облікову інформацію у фінансовій звітності та своєчасно надавати її зовнішнім і внутрішнім користувачам.							+						

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	2	1	1		4
Тема 2	2	2	1	1		4
Тема 3	2	2	1	1	3	7
Разом змістовий модуль 1	6	6	3	3	3	21
Змістовий модуль 2						
Тема 1	2	2	1	2		7
Тема 2	2	2	1	2		7
Тема 3	2	2	1	1		6
Тема 4	2	2	1	1		6
Разом змістовий модуль 2	8	8	4	6	3	29
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Нусінов В.Я., Брадул О.М., Шевченко Л.Я. та інші. Бухгалтерський облік на підприємствах: методичний та практичний інструментарій: Навч. посіб. / Нусінов В.Я., Брадул О.М., Шевченко Л.Я. та інші. – Кривий Ріг: КТУ, 2011. - 496 с. (укр.мов.)
2. Електронний конспект лекцій.
3. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
4. Комплекти індивідуальних завдань.
5. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», від 16.07.99р. №996-14
2. Конституція України (Закон від 28.06.1996р. № 254 к\96-ВР) відносно права на підприємницьку діяльність, не заборонену законом.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців” від 15.05.2003р. № 755 – IV.
5. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затвердженого наказом МФУ від 24.05.95р. №88.
6. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. № 137 (зі змінами та доповненнями).

7. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 (зі змінами та доповненнями).
8. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242 (зі змінами та доповненнями).
9. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 (зі змінами та доповненнями).
10. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 (зі змінами та доповненнями).
11. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. № 20 (зі змінами та доповненнями).
12. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 (зі змінами та доповненнями).
13. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 353 (зі змінами та доповненнями).
14. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 17 “Податок на прибуток”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353 (зі змінами та доповненнями).
15. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 18 “Будівельні контракти”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205 (зі змінами та доповненнями).
16. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємства”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001 р. № 101.
17. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 26 “Виплати працівникам”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601.

Допоміжна:

18. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник для вузів / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський, А.С. Мороз та ін. - 4-те вид. - Л.: Інтеллект-Захід, 2012. - 1072 с.
19. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні / За ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТОВ «Баланс-Клуб», 2012. – 768 с.
20. Бухгалтерський фінансовий облік / Бутинець Ф.Ф., Бородін О.С., Герасимович А.М. та ін.; За ред. Бутиця Ф.Ф. – 7-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2012. – 832 с.

21. Голов С.Ф. Фінансовий облік: Підручник / Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кравченко І.Ю., Ямборко Г.А. – К.: Лібра, 2013. – 976 с.
22. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. -К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2013. - 528 с.
23. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 3-те вид., допов. і перероб. - К.: Алерта, 2012. - 926 с.
24. Чижевська Л.В., Пархоменко В.М., Кривоший М.М. Звітність підприємства / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2012. – 436 с.

Інформаційні ресурси

25. www.nbuv.gov.ua/ - національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, м. Київ (підручники, автореферати...)
26. www.nibu.factor.ua/ukr/about/ - інформаційно-аналітична газета «Податки і бухгалтерський облік» (статті...)
27. www.vobu.com.ua/ - «Все про бухгалтерський облік» - газета. Практична бухгалтерія, документи для роботи, податкові та інші новини, податковий календар, закони, постанови, накази
28. www.liga.net/ - законодавчі акти, закони, бланки, облік різних операцій, звітність
29. www.dtk.com.ua/ - «Дебет Кредит» - журнал. Практична бухгалтерія, документи для роботи, податкові та інші новини, податковий календар, закони, постанови, накази

ЧАСТИНА II
ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку Семинар – розгорнута бесіда

Мета заняття: теоретична підготовка студентів з основ побудови фінансового обліку.

Завдання: вивчити сутність фінансового обліку, функції, принципи та методи ведення обліку на підприємстві.

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення

1. Надайте визначення фінансового обліку та його мети?
2. Нормативно –правова база, що регламентує ведення фінансового обліку в Україні?
3. Які функції виконує фінансовий облік у системі управління підприємством?
4. У чому полягає сутність предмета і методу фінансового обліку?
5. Назвіть класифікацію об'єктів обліку?
6. Дайте визначення такому елементу методу обліку як рахунки?
7. Розкрийте, в чому полягає тісний взаємозв'язок між балансом і рахунками?
8. В чому полягає значення подвійного запису?
9. Надайте характеристику Плану рахунків?
10. У чому полягає узгодженість Плану рахунків із фінансовою звітністю?
11. У чому полягає законодавча основа порядку документального оформлення господарських операцій?
12. Розкрийте сутність та завдання документообігу на підприємстві?

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Серед перелічених рахунків виберіть активні й пасивні: "Основні засоби", "Витрати на збут", "Знос основних засобів", "Статутний капітал", "Розрахунки з постачальниками", "Каса", "Виробничі запаси", "Відстрочені податкові активи", "Розрахунки за виданими авансами", "Розрахунки з підзвітними особами", "Доходи майбутніх періодів", "Додатковий капітал", "Витрати майбутніх періодів", "Розрахунки за одержаними авансами".

Завдання 2.

Визначити тип операцій:

Операція 1: Зараховані на поточний рахунок кошти на погашення дебіторської заборгованості .

Операція 2: Перераховано з поточного рахунка сума на погашення заборгованості постачальником.

Операція 3: Придбано обладнання з оплатою з поточного рахунка.

Операція 4: Придбано офісне обладнання з відстрочкою платежу.

Операція 5: Зараховано на поточний рахунок дивіденди по акціям.

Операція 6: Нараховано податок на прибуток.

Операція 7: Погашено кредит банку .

Завдання 3.

Які з перелічених статей належать до активу, а які до пасиву?

Статутний капітал, запаси, дебіторська заборгованість, короткострокові кредити банків, поточні фінансові інвестиції, векселі видані, грошові кошти, будівлі, споруди, резервний капітал, цільове фінансування, векселі отримані, доходи майбутніх періодів, позика банку, прибутки, заборгованість покупців.

Завдання 4.

Поділіть наведені документи на розпорядчі, виконавчі, бухгалтерського оформлення та комбіновані: розрахунок податку на прибуток, довіреність на отримання матеріальних цінностей, акт приймання матеріалів, наказ про призначення комісії у справі втрачених документів, акт на списання інвентарю, гарантійний лист про оплату, договір купівлі-продажу, наказ про прийняття працівника на роботу, прибутковий касовий ордер, акт приймання-передачі основних засобів, вимога на отримання матеріалів, відомість нарахування зносу основних засобів, платіжне доручення, авансовий звіт, відомість нарахування заробітної плати, розпорядження про оплату виконаних сумісниками робіт.

Тема 2. Облік основних засобів.

Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити сутність, облік, класифікацію та оцінку операцій з основними засобами.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку основних засобів на підприємстві.

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення

1. Основні засоби, їх класифікація і оцінка згідно ПСБО 7.
2. Бухгалтерські рахунки по обліку основних засобів.

3. Аналітичний облік наявності і руху основних засобів.
4. Порядок формування первісної вартості та облік надходження основних засобів.
5. Облік поточного і капітального ремонту основних засобів.
6. Облік витрат на модернізацію і реконструкцію основних засобів.
7. Облік вибуття основних засобів .
8. Облік амортизації та зносу основних засобів .
9. Порядок проведення дооцінки основних засобів і відображення її результатів в обліку.
10. Проведення уцінки основних засобів і відображення її результатів в обліку.
11. Загальна характеристика операційної і фінансової оренди основних засобів
12. Облік орендованих засобів у орендаря.
13. Облік орендованих засобів у орендодавця.
14. Інвентаризація основних засобів.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Для виробничих потреб підприємством придбаний легковий автомобіль, вартістю 18000 грн., в тому числі ПДВ – 3000 грн. Зроблена передоплата постачальникові (аванс).

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

Завдання 2.

Підприємство ліквідувало об'єкт ОЗ у зв'язку з його моральним зносом. Його первісна вартість – 1000 грн., сума зносу – 227 грн., сума витрат, пов'язаних з ліквідацією ОЗ – 65 грн., вартість оприбуткованих виробничих запасів від розборки об'єкту ОЗ – 20 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку БО господарські операції.

Завдання 3.

Нарахувати амортизацію методом прямолінійного списання, якщо первісна вартість об'єкту 15000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

Завдання 4.

Нарахувати амортизацію методом зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

Завдання 5.

Нарахувати амортизацію методом прискореного зменшення залишкової вартості, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

Завдання 6.

Нарахувати амортизацію кумулятивним методом, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації.

Завдання 7.

Нарахувати амортизацію виробничим методом, якщо первісна вартість об'єкту 10000 грн., ліквідаційна вартість – 1000 грн., період експлуатації – 5 років. Плановий випуск продукції - 50000 одиниць. Визначити балансову вартість об'єкту за кожен рік нарахування амортизації, якщо відомо, що за перший рік експлуатації об'єкта випуск продукції склав 10000, за другий - 11000, за третій - 10100, за четвертий - 9000 і за п'ятий - 9900 од.,

Завдання 8.

Підприємство безплатно передає іншому підприємству:

а) естакаду для ремонту автомобілів, первісна вартість якої 5 000 грн., а сума зносу -2 000 грн. (40 %);

б) комп'ютер вартістю 7 000 грн. зі зносом, що дорівнює 2 100 грн. (30%).

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Завдання 9.

Первісна вартість придбаного у грудні 20XX р. верстата 80000 грн., термін його корисної експлуатації - 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом зменшення залишкової вартості. Зробити бухгалтерські проводки з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

Завдання 10.

Підприємство нараховує в звітному періоді амортизацію основних засобів в сумі 840 грн., загально виробничих основних засобів – в сумі 170 грн., а також адміністративних основних засобів – 240 грн. Відобразить бухгалтерський облік вище вказаних операцій.

Завдання 11.

Підприємство безплатно передає приміщення виробничого цеху (первісна вартість – 28000 грн., а знос – 19000 грн.) і виробниче устаткування (первинна вартість – 11000 грн., знос – 8000 грн.) Відобразити бухгалтерський облік вказаних операцій.

Завдання 12.

Підприємство має на балансі основні засоби (споруда) балансовою вартістю 670000 грн. (первісна вартість складає 1000000 грн., а сума зносу – 330000 грн.). Цей об'єкт основних засобів підприємство передає своєму учаснику в погашення заборгованості викупленої у цього учасника долі вартістю 700000 грн. ПДВ – 140000 грн. Всього з ПДВ – 840000 грн. Відобразіть бухгалтерський облік господарських операцій.

Тема 3. Облік нематеріальних активів. Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити особливості оцінки та обліку нематеріальних активів.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку нематеріальних активів на підприємстві.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Економічна сутність та класифікація нематеріальних активів.
2. Структура П(С)БО 8 та основні терміни.
3. Порівняльна характеристика П(С)БО, які регламентують облік нематеріальних активів.
4. Характеристика рахунків 12 "Нематеріальні активи".
5. Нематеріальні активи: визнання, оцінка, переоцінка.
6. Документування господарських операцій з обліку нематеріальних активів.
7. Облік капітальних інвестицій в придбання (створення) нематеріальних активів.
8. Облік вибуття нематеріальних активів.
9. Амортизація нематеріальних активів.
10. Особливості обліку гудвілу при придбанні.
11. Інвентаризація нематеріальних активів.
12. Відображення даних про нематеріальні активи та гудвіл в облікових регістрах та розкриття інформації у фінансовій звітності.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1:

Витрати конструкторського бюро підприємства на дослідження і розробки у звітному періоді становили:

Види витрат	Сума витрат на дослідження, грн.	Сума витрат на розробки, грн.
Прямі матеріальні витрати	20 000	45 000
Прямі витрати на оплату праці	110 000	160 000
Накладні витрати	70 000	95 000
Разом	200 000	300 000

У результаті розробки буде створено промисловий зразок, який відповідає критеріям визнання згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Завдання 2:

Підприємство АВС отримало безоплатно від підприємства «Гранд» програмне забезпечення, справедлива вартість якого на дату отримання становила 1800 грн. Тривалість корисної експлуатації складає 5 років, обраний прямолінійний метод нарахування амортизації. Програмне забезпечення буде використовуватись відділом маркетингу. Відобразити в обліку підприємства «Дніпро» здійснені господарські операції.

Завдання 3:

Підприємство АВС отримало грант від фонду «Гранд», умовами використання якого передбачено придбання програмного забезпечення.

Справедлива вартість нематеріального активу на дату отримання становила 5000 грн. Тривалість корисної експлуатації дорівнює 5 років, обраний прямолінійний метод нарахування амортизації. Програмне забезпечення буде використовуватись для виконання досліджень з метою удосконалення технології виробництва.

Відобразити в обліку підприємства АВС операції з придбання нематеріального активу.

Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити порядок ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку довгострокових фінансових інвестицій.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку фінансових інвестицій на підприємстві.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визнання довгострокових фінансових інвестицій.
2. Види інвестицій.
3. Оцінка інвестицій при придбанні .
4. Оцінка інвестицій на дату балансу.
5. Оцінка інвестицій за справедливою вартістю.
6. Метод ефективної ставки відсотка.
7. Метод участі в капіталі.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Підприємство "А" інвестує тимчасово вільні кошти в облігації підприємства "Б". 01.05.2016 р. воно придбало 200 облігацій по 940 грн., номіналом по 1000 грн., ставка відсотка - 10 % , відсотки сплачуються 4 рази на рік - 1.04, 1.07, 1.10, 1.01. Брокерська комісія 700 грн. Строк погашення облігацій -1 січня наступного року.

Відобразити всі господарські операції бухгалтерськими проводками.

Завдання 2.

Підприємство "А" купило 3 тис. акцій підприємства "Б" по ціні 25 грн. за штуку. Брокерська комісія 650 грн. Доля куплених акцій у статутному капіталі підприємства "Б" складає 5 %.

На кінець року ринкова вартість акцій підприємства "Б" підвищилась до 32 грн. за одну.

Оцінити портфель цінних паперів. Записати проводки

Завдання 3.

Підприємство "А" 1 вересня 2016 р. купило 30 тис. акцій підприємства "Б" за суму 30 тис. грн., що становить 30 % загальної кількості акцій випущених підприємством "Б". Метою придбання акцій був перепродаж у найбільш вигідний момент. 31 грудня підприємство "Б" оголосило та сплатило підприємству "А" дивіденди у сумі 0,20 грн. за одну акцію.

Розрахувати дохід від інвестицій та суму відшкодування вартості інвестицій.

Зробити бухгалтерські проводки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОБЛІК ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Тема 5. Облік сировини і матеріалів Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

Мета заняття: вивчити порядок визнання, оцінки та обліку сировини і матеріалів.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку сировини та матеріалів на підприємстві.

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення поняття «сировина».
2. Визначення поняття «матеріали»
3. Документування господарських операцій з руху сировини та матеріалів.
4. Первинний облік придбання матеріалів
5. Первинний облік списання матеріалів.
6. Порядок формування фактичної собівартості використаних матеріалів.
7. Аналітичний облік сировини та матеріалів.
8. Відображення операцій з наявності та руху сировини та матеріалів на рахунках бухгалтерського обліку.
9. Інвентаризація сировини та матеріалів.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Визначити балансову вартість придбаних матеріалів за умови, що постачальнику сплачено 60000 грн., у тому числі ПДВ – 10000 грн. За послуги транспортування – 540 грн., в т.ч. ПДВ – 90 грн., частину матеріалів на загальну суму 800 грн. було повернено постачальнику з огляду на невідповідність якості умовам укладеної угоди.

Завдання 2.

Підприємство отримало сировину, за яку попередньо сплатило постачальнику 1400 грн. з ПДВ. Витрати на доставку сторонньою організацією

склали 60 грн. з ПДВ, вантажно-розвантажувальні роботи здійснено власними силами, за які нарахована зарплата у розмірі 40 грн.

На підставі наведених даних зробити всі можливі проводки та пояснення до них.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

Мета заняття: вивчити порядок класифікації, визнання, оцінки та обліку виробничих запасів.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку виробничих запасів на підприємстві.

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

10. Поняття і класифікація виробничих запасів.
11. Документування господарських операцій з руху виробничих запасів.
12. Характеристика субрахунків з обліку виробничих запасів.
13. Аналітичний облік виробничих запасів.
14. Відображення операцій з руху виробничих запасів на рахунках бухгалтерського обліку.
15. Облік оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів.
16. Інвентаризація виробничих запасів та оборотних МШП.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Зробити розрахунок вартості використаних виробничих запасів по методу ФІФО:

1. кількість запасів на початок місяця – 1000 шт. на суму 6000 грн.
2. Поступило виробничих запасів за місяць.
1 партія – 1000 шт. на суму 9000 грн.
2 партія – 2000 шт. на суму 24000 грн.
3 партія 3000 шт. на суму 30000 грн.
3. використано виробничих запасів – 5000 шт.
4. залишок на кінець місяця – 2000 шт.

Завдання 2.

Залишок цегли на складі торгового підприємства на 1 число місяця становить 50 тис. шт. облікова вартість якої 1200 грн. за одну тисячу.

Протягом місяця підприємство отримало:

- 10 числа 20 тис. шт. цегли на суму 4,5 тис. грн.;
- 15 числа 30 тис. шт. цегли на суму 6,9 тис. грн.;
- 20 числа 50 тис. шт. цегли на суму 12,0 тис. грн.;
- 25 числа реалізовано 75 тис. шт. цегли на суму 22,5 тис. грн. з ПДВ.

Оплату за товару отримано після його відвантаження.

Зробити бухгалтерські проводки та визначити фінансовий результат при застосуванні методу оцінки запасів при вибутті середньозваженої собівартості.

Завдання 3.

Залишок цегли на складі торгового підприємства на 1 число місяця становить 50 тис. шт. облікова вартість якої 1200 грн. за одну тисячу.

Протягом місяця підприємство отримало:

- 10 числа 20 тис. шт. цегли на суму 4,5 тис. грн.;
- 15 числа 30 тис. шт. цегли на суму 6,9 тис. грн.;
- 20 числа 50 тис. шт. цегли на суму 12,0 тис. грн.;
- 25 числа реалізовано 75 тис. шт. цегли на суму 22,5 тис. грн. з ПДВ.

Оплату за товару отримано після його відвантаження.

Зробити бухгалтерські проводки та визначити фінансовий результат при застосуванні методу оцінки запасів при вибутті ФІФО.

Тема 7. Облік палива та готової продукції

Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити порядок обліку палива та готової продукції.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку палива та готової продукції.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Характеристика рахунків по обліку готової продукції і палива.
2. Відображення в обліку операцій, пов'язаних з рухом готової продукції?
3. Класифікація готової продукції та її характеристика.
4. Що таке калькулювання фактичної виробничої собівартості готової продукції?
5. Охарактеризуйте облік випуску готової продукції.
6. Поясніть облік руху готової продукції в місцях зберігання та в бухгалтерії.
7. Які існують методи оцінки вибуття готової продукції?
8. Дайте характеристику обліку продажу готової продукції

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1

На складі підприємства виявлена недостача палива на суму 500 грн. (за собівартістю), у тому числі у межах норм природних втрат - на 100 грн.

Віднесено на винних осіб - 400 грн.

Завдання: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Завдання 2

Підприємство реалізувало готову продукцію на загальну суму 36000 грн. з ПДВ. Собівартість готової продукції -27000 грн. Адміністративні витрати на реалізовану продукцію -1000 грн. Витрати на збут готової продукції - 200 грн. Зробити бухгалтерські проводки.

Завдання 3.

Виробниче об'єднання реалізувало продукцію по відпускній ціні на 22000 грн., фактична собівартість реалізованої продукції становить 12000 грн. Поза виробничі витрати по збуту становлять 1200 грн. Відобразити бухгалтерськими проводками господарські операції.

Тема 8. Облік грошових коштів Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити порядок обліку грошових коштів в національній та іноземній валюті.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку грошових коштів на підприємстві.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Нормативно – правове забезпечення ведення касових операцій.
2. Основні поняття з обліку касових операцій та інших коштів.
3. Документування касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами.
4. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів.
5. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Синтетичний облік касових операцій.
6. Інвентаризація касової готівки та інших грошових документів.
7. Основні поняття з обліку грошових коштів на рахунках в банках.
8. Документування господарських операцій на рахунках в банках.
9. Бухгалтерський облік операцій на рахунках в банках .

10.Інвентаризація рахунків у банках.

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Практичні завдання.*

Завдання 1.

Працівник розрахувався з підприємством-постачальником власними коштами за отриману сировину у сумі 12000 грн. з ПДВ, так як на підприємстві грошей на поточному рахунку не було. Ліміт каси 1000 грн. У касі наявних грошей 400 грн.

Зробити проводки до перевірки підприємства податковою службою та після перевірки.

Завдання 2.

Підприємство отримало з банку у касу 1200 грн. на відрядження, з яких видано 400 грн. працівникам як аванс на відрядження (кошти використані повністю) та 800 грн. експедитору на закупівлю матеріалів. Експедитор закупив матеріали на цю суму з ПДВ та здав авансовий звіт. Зробити проводки до перевірки підприємства та після перевірки контролюючим органом

Завдання 3.

Працівник розрахувався з підприємством - постачальником власними коштами за отриману сировину у сумі 12000 грн. з ПДВ, так як на підприємстві грошей на поточному рахунку не було. Ліміт каси 1000 грн. У касі наявних грошей 400 грн.

Зробити проводки до перевірки підприємства податковою службою та після перевірки.

Завдання 4.

Розглянути ситуації і пояснити їх законність або допущені порушення:

1. Готівка, призначена для виплати з/п працівникам, використана на загальногосподарські потреби.

2. Підприємство виплатило з/п коштами з отриманої в касу виручки. На дату виплати заробітної плати підприємство мало податкову заборгованість.

3. Здійснено розрахунок готівкою між підприємствами без документів, що підтверджують підстави витрачання готівки.

4. Підприємство отримало в кінці робочого дня в касу суму готівки, що перевищує ліміт. На наступний день готівку здали до банку.

5. Касир зберігає в касі підприємства власні гроші.

6. В результаті інвентаризації касової готівки виявлено її нестачу. Договір про повну матеріальну відповідальність з касиром не укладено. Хто буде нести відповідальність у цьому випадку?

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості. Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: засвоїти особливості класифікації, оцінки та обліку різних видів дебіторської заборгованості.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку дебіторської заборгованості на підприємстві.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення дебіторської заборгованості.
2. Класифікація та визнання дебіторської заборгованості.
3. Оцінка дебіторської заборгованості.
4. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
5. Облік розрахунків з підзвітними особами.
6. Облік дебіторської заборгованості за розрахунками.
7. Облік розрахунків вексями.
8. Документування обліку дебіторської заборгованості.
9. Аналітичний та синтетичний облік дебіторської заборгованості.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Підприємство на дату балансу створило резерв сумнівних боргів за товарною дебіторською заборгованістю у сумі 6000 грн. У звітному періоді списало прострочену товарну дебіторську заборгованість у сумі 4800 грн.

Зробити бухгалтерські проведення.

Завдання 2.

Бухгалтер підготував наступну таблицю:

Рік	Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	Сума дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною
2004	3000000	5000
2016	6000000	7000
2016	9000000	9000
Разом	18000000	21000

За 2016 рік чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати становить 12000000 грн. Залишок резерву сумнівних боргів до складання балансу на 31 грудня 2016 року становить 1000 грн.

На основі наведених даних розрахувати резерв сумнівних боргів та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Завдання 3.

Визначити суму сумнівної дебіторської заборгованості за строками непогашення поточної дебіторської заборгованості, використовуючи дані нижченаведеної таблиці та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Місяць	Фактично списано безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги (грн.)			Сальдо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи на кінець попереднього місяця (грн.)		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
Липень	1600	400	450	20000	18000	13000
Серпень	0	200	500	32000	12000	11000
Вересень	1750	300	0	15000	13000	12500
Жовтень	1300	0	1770	16000	12000	11000
Листопад	0	450	0	18000	11500	13000
Грудень	1550	750	1000	17000	12000	14000
РАЗОМ				X	X	X

Завдання 4.

Проставити у таблиці номери та назви рахунків, сальдо по яким заноситься до балансу.

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>Код і назва рахунку</i>
Довгострокова дебіторська заборгованість		
Векселі отримані		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		
чиста реалізаційна вартість		
первісна вартість		
резерв сумнівних боргів		

Дебіторська заборгованість по розрахункам:		
з бюджетом		
по виданих авансах		
з нарахованих доходів		
за внутрішніми розрахунками		
Інша поточна дебіторська заборгованість		

Завдання 5.

Видавництво «Рів`ера» здійснює реалізацію задачників по фінансовому обліку. Вартість 250 грн. ВУЗам видавництво пропонує знижку 10 % у разі оплати протягом 10 днів.

29.07 – університет замовив та отримав 100 задачників

03.08 – здійснено оплату

Крім того,

28.07 – технікум отримав 50 задачників та не розрахувався.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 6.

Робітник підприємства відбуває у відрядження до м.Київ на строк з 12.03 по 21.03. Робітнику видано 11.03 2000,00 грн. з каси. По прибуттю з відрядження робітник склав авансовий звіт за наступними документами:

Квитки на поїзд Київ-Севастополь – 144,00 грн, в т.ч. ПДВ – 24,00 грн.;
Севастополь-Київ – 141, 00 грн., в т.ч. ПДВ – 23,50 грн.

Квитанції за постіль – 36 грн. (2 шт по 18 грн)

Квитки на проїзд у трамваї та тролейбусі в м.Київ – 15,0 грн (6 шт по 2,5грн)

Рахунок з готелю за проживання – 1260 грн. (7 дн по 180 грн).

Рахунок за телефонні розмови з м. Севастополь – 120 грн.

Рахунок ресторану за харчування – 272 грн.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку.

Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій.

Семінар з виконанням практичних задач

Мета заняття: вивчити порядок ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку короткострокових фінансових інвестицій.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку фінансових інвестицій на підприємстві.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Визначення та класифікація поточних фінансових інвестицій.
2. Оцінка поточних фінансових інвестицій.
3. Первинний та аналітичний облік поточних фінансових інвестицій.
4. Синтетичний облік поточних фінансових інвестицій.
5. Розкриття інформації про поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Підприємство А викупило 35 % простих акцій підприємства Б за 480 тис. грн. За результатами року підприємство Б оголосило 200 тис. грн. чистого прибутку, з якого 60 тис. грн. виплатило підприємству А.

Відобразити операції у бухгалтерському обліку.

Завдання 2.

Підприємство "А" купує за номінальною вартістю 35 % привілейованих 10 % акцій підприємства "Б" за 240 тис. грн.

За результатами року підприємство "Б" оголосило 100 тис. грн. чистого прибутку та сплатило підприємству "А" належну суму дивідендів.

Тема 11. Облік витрат виробництва.

Мета заняття: вивчити порядок обліку витрат виробництва та випуску готової продукції.

Завдання: вивчення методів і організації ведення обліку витрат виробництва та випуску готової продукції.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Склад витрат виробництва
2. Мета та етапи обліку витрат виробництва
3. Характеристика основних методів калькулювання
4. Склад прямих виробничих витрат та порядок їх обліку
5. Склад непрямих витрат, порядок їх накопичення та розподілу
6. Аналітичний облік витрат виробництва
7. Інвентаризація незавершеного виробництва

8. Відображення операцій з обліку витрат виробництва на рахунках бухгалтерського обліку

Відображення інформації про витрати та готову продукцію у фінансовій звітності.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Необхідно: На підставі наведеного переліку здійснити класифікацію витрат і визначити суму витрат від іншої звичайної діяльності.

- 1) нараховано відсотки банку по отриманих кредитах - 1 000 грн.;
- 2) сплачено банку за розрахунково-касове обслуговування - 200 грн.;
- 3) сплачено постачальнику за доставку матеріалів - 300 грн., ПДВ -60 грн., усього - 360 грн.;
- 4) реалізовано основні засоби: первісна вартість - 4 000 грн., нарахований знос - 3 800 грн., вартість реалізації - 600 грн., у тому числі ПДВ - 100 грн.;
- 5) проведено уцінку основних засобів на суму 1100 грн. На дату уцінки сума додаткового капіталу становить — 400 грн.;
- 6) списано інші необоротні активи: первісна вартість — 800 грн., сума нарахованого зносу — 400 грн.;
- 7) нараховано витрати від операційної курсової різниці - 100 грн.

Завдання 2.

Визначити кінцевий результат від браку в виробництві, якщо відомо:

- собівартість остаточно забракованих виробів – 600 грн.;
- заробітна плата робітників по виправленню браку – 20 грн.;
- відрахування ЄСВ -?;
- оприбутковані матеріали по ціні можливого використання – 10 грн.;
- собівартість матеріалів на виправлення браку – 20 грн.;
- утримано із заробітної плати осіб які допустили брак – 23 грн.

Завдання 3.

На виробництво 10 крісел пішло 2 кг цвяхів, 35 м меблевої тканини, 10 металевих конструкцій, 130 кг деревини, фурнітури на загальну суму 65 грн. За виробництво 7 крісел робітник отримує премію 120 грн. Витрати на обслуговування виробництва склали 75 грн, витрати електроенергії – 30 грн, витрати на реалізацію – 45 грн.

Визначити собівартість 1 крісла, його оптову та роздрібну ціну, якщо: 1кг цвяхів – 3,95 грн, 1м тканини – 8,50 грн, 1 металева конструкція – 170 грн, 1 кг деревини – 55 грн. Фірма очікує отримання прибутку в розмірі 35%, ПДВ – 20%, торгова націнка – 20%.

Завдання 4.

Необхідно з'ясувати, до якої групи (постійні чи змінні) належать наведені нижче витрати.

1. Комісійні продавцям.
2. Амортизація виробничого обладнання.
3. Основні матеріали.
4. Витрати на обслуговування обладнання.
5. Заробітна плата директора.
6. Електроенергія для виробничого обладнання.
7. Витрати на опалення цеху.
8. Основна заробітна плата.
9. Заробітна плата за час простою.
10. Податок на майно (виробнича будівля).
11. Страхування будівель від пожеж.
12. Витрати на транспортування готової продукції на склад.
13. Процент за використання патенту на виготовлення продукції.

Завдання 5.

Необхідно:

- визначити, які з наведених витрат компанії, що очікуються в наступному році, належать до змінних, а які – до постійних;

- визначити середні витрати на 1 км пробігу автомобіля.

Дані для виконання завдання:

Фірма “Мотор” має автомобіль, який використовує протягом чотирьох років. Щорічна орендна плата за користування гаражем складає 2400 грн., щорічна плата за користування ліцензією – 120 грн. Автомобіль потребує 7 літрів бензину на 100 км, вартість одного літру бензину – 1,92 грн., експлуатаційні витрати – 3 грн. на 10 км. Амортизаційні відрахування складають 450 грн. на рік, пробіг автомобіля, який очікується в наступному році – 150 тис. грн.

Завдання 6.

Необхідно з'ясувати, до якої групи (витрати на продукцію або витрати періоду) належать наведені нижче витрати:

1. Основна заробітна плата.
2. Податок на майно.
3. Заробітна плата комірника складу.
4. Відрахування на соціальне страхування
5. Витрати на обслуговування гідравлічного пресу.
6. Амортизація виробничого обладнання.
7. Амортизація будівлі офісу.
8. Основні матеріали.
9. Плата за оренду комп'ютера, що обслуговує технологічний процес.

10. Страхування виробничого обладнання.
11. Комісійні дилерам.
12. Страхування сировини від пожежі.
13. Страхування готової продукції від пожежі.

Завдання 7.

Необхідно з'ясувати, до якої групи (прямі та непрямі) належать наведені нижче витрати:

1. Витрати на гудзики.
2. Витрати солі та спецій у ковбасному цеху.
3. Деревина при виготовленні сірників.
4. Глина у виробництві цегли.
5. Лак у меблевому виробництві.
6. Шкіра у взуттєвій промисловості.

Завдання 8.

Вказати, які витрати відносяться до адміністративних, які – до витрат на збут, які – до інших операційних витрат.

Дані для виконання:

1. Витрати на врегулювання спорів у судових органах.
2. Суми безнадійної дебіторської заборгованості.
3. Плата за розрахункове обслуговування банку.
4. Витрати на ремонт тари.
5. Винагорода за юридичні послуги.
6. Нестачі і втрати від псування цінностей.
7. Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування.
8. Представницькі витрати.
9. Витрати на виплату матеріальної допомоги.
10. Визнані штрафи та пені.

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Мета заняття: вивчити порядок обліку витрат майбутніх періодів.

Завдання: вивчення сутності і складу витрат майбутніх періодів, порядок їх накопичення та списання.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Надайте визначення витрат майбутніх періодів
2. Які витрати належать до витрат майбутніх періодів

3. Документування господарських операцій, пов'язаних з витратами майбутніх періодів
4. Розподіл витрат майбутніх періодів
5. Надайте характеристику рахунка 39 «Витрати майбутніх періодів»
6. Синтетичний облік витрат майбутніх періодів
7. Аналітичний облік витрат майбутніх періодів
8. Списання витрат майбутніх періодів.
9. Облікові реєстри з обліку витрат майбутніх періодів

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Завдання 1.

Планується освоєння нової продукції – нових верстатів. Витрати на підготовку виробництва становлять 2500 грн.; протягом 2 років заплановано виготовити 10 шт. верстатів. Визначити суму витрат, яку необхідно включати щомісячно до собівартості продукції. Зробити бухгалтерські проведення.

Завдання 2.

Підприємством була здійснена передоплата за періодичні видання на наступний рік в сумі 1200 грн. Визначити суму витрат, яка підлягає щомісячному списанню. Зробити бухгалтерські проведення.

ЧАСТИНА ІІІ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Історія розвитку обліку.
- 2) Основні облікові принципи згідно із законодавством України..
- 3) Характеристика Плану рахунків.
- 4) Сутність та завдання документообігу на підприємстві.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві регулюється:

- А) Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- Б) Податковим кодексом;
- В) Законом України «Про господарські товариства»;
- Г) правильна відповідь відсутня.

2. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві

належить:

А) до компетенції його власника або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів;

Б) до компетенції Податкової адміністрації за місцем реєстрації підприємства;

В) до компетенції Міністерства фінансів України;

Г) правильна відповідь відсутня.

3. Підприємство самостійно:

А) визначає облікову політику підприємства;

Б) обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених Законом про бухгалтерський облік і звітність;

В) розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій;

Г) всі попередні відповіді правильні.

4. Керівник підприємства зобов'язаний:

А) забезпечити дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку;

Б) організувати контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;

В) створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів;

Г) правильна відповідь відсутня.

5. Відповідальність за бухгалтерський облік господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією підприємства, включаючи складання ліквідаційного балансу і фінансової звітності покладено:

А) на головного бухгалтера підприємства;

Б) на ліквідаційну комісію, яка утворюється відповідно до законодавства;

В) на керівника підприємства;

Г) на Міністерство фінансів України;

6. Обліковий реєстр являє собою:

А) спосіб групування інформації із первинних документів, що відображає зміни в структурі об'єктів бухгалтерського обліку за певний проміжок часу; *

Б) спосіб відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку;

В) таблицю, яка складається за даними оборотів щодо рахунків бухгалтерського обліку.

Г) правильна відповідь відсутня.

7. Принцип обачливості передбачає, що:

А) оцінка активів і зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі;

Б) оцінка, що застосовується в бухгалтерському обліку, повинна запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат та завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

В) вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства в його фінансовій звітності проводиться в єдиній грошовій одиниці.

8. Документація –це:

А) відображення об'єктів бухгалтерського обліку в єдиному грошовому вимірюванні з метою узагальнення їх у цілому по підприємству

Б) засіб перевірки фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів шляхом перерахування, зважування, вимірювання.

В) відображення господарських операцій на бланках документів або технічних носіях (магнітних стрічках, дисках).

Г) не має правильної відповіді.

9. Самостійна ініціативна діяльність з виготовлення продукції, надання послуг, реалізації товарів з метою одержання прибутку називається:

А) статутом підприємства;

- Б) підприємством;
- В) підприємництвом;
- Г) не має правильної відповіді.

10. Фізична особа відрізняється від юридичної тим, що:

- А) фізична особа не може мати печатки;
- Б) юридична особа має статут;
- В) фізична особа платить менше податків;
- Г) не має правильної відповіді.

11. Рахунки, призначені для руху грошових коштів є:

- А) пасивними;
- Б) активними;
- В) позабалансовими;
- Г) не має правильної відповіді.

12. Рахунки, призначені для обліку доходів, прибутку є:

- А) активними;
- Б) пасивними;
- В) позабалансовими.

13. Кредитовий оборот по пасивному рахунку показує:

- А) збільшення майна;
- Б) збільшення капіталу або зобов'язань;
- В) зменшення капіталу;
- Г) всі відповіді правильні.

14. Квартальна звітність підприємства складається з:

- А) Балансу, Звіту про фінансові результати. Звіту про рух коштів;
- Б) Балансу, Звіту про фінансові результати;
- В) Балансу, Звіту про фінансові результати. Звіту про рух грошових коштів. Звіту про власний капітал;
- Г) не має правильної відповіді.

15. Метою складання звітності є надання інформації про стан підприємства:

- А) інвесторам та кредиторам;
- Б) менеджерам та управлінському персоналу;
- В) робітникам підприємства;
- Г) всі відповіді правильні.

16. Підприємство повинно висвітлювати обрану облікову політику шляхом описування:

- А) принципів оцінки статей звітності;
- Б) методів обліку відносно окремих статей звітності.
- В) всі відповіді правильні;
- Г) не має правильної відповіді.

17. Метою складання фінансової звітності є:

- А) надання користувачам для прийняття рішення повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства;

- Б) надання даних про результати діяльності та рух коштів менеджерам;
- В) надання даних про результати діяльності інвесторам;
- Г) надання керівникам підприємства повної, правдивої та неупередженої інформації для прийняття управлінських рішень.

18. Звітним періодом до складання фінансової звітності є:

- А) календарний рік;
- Б) місяць;
- В) квартал;
- Г) 9 місяців.

19. Не є обов'язковим і використовується виключно для внутрішніх потреб управління:

- А) податковий облік;
- Б) управлінський облік;
- В) фінансовий облік;
- Г) всі наведені вище.

20. Обов'язковість ведення бухгалтерського обліку в Україні закріплена в:

- А) Законі України "Про податкову службу";
- Б) Законі України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні";
- В) Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку;
- Г) Конституції України.

4. Виконати завдання:

Завдання 1

Визначити вплив господарських операцій на баланс:

Таблиця 1- Журнал господарських операцій за березень

Зміст господарської операції	Тип госп. операції (вплив на баланс)			
	Перерозподіл		актив і пасив	
	в активі	в пасиві	Збільшення	Зменшення
Придбано товари в кредит				
Сформовано статутний капітал				
Отримано гроші від покупців в касу				
Видана з каси готівка на відрядження				
Оплачені витрати з поточного рахунку				
Придбані офісні меблі за рахунок кредиту банку				
Взято позику в банку				
Повернено постачальнику товари				
Придбано паливо для виробничих потреб				
Нараховано заробітну плату робочим основного виробництва				

Завдання 2

Визначити вплив господарських операцій на баланс:

Таблиця - Журнал господарських операцій за вересень

	Тип госп. операції (вплив на баланс)			
	Перерозподіл		Актив і пасив	
	в активі	в пасиві	Збільшення	Зменшення
Оплачено готівкою дебіторську заборгованість				
Відвантажено покупцям продукцію				
Взято позику у фірми «АВС»				
Придбано запчастини у фірми «БК»				
Отримано в касу гроші з поточного рахунку				
Відпущено зі складу матеріали у виробництво				
Оприбутковано основні засоби				
Повернуто в банк невидану своєчасно заробітну плату				
Повернуто в касу невитрачену підзвітну суму				
Оприбутковано на склад готову продукцію				
Видано короткостроковий вексель				
Внесено власником основні засоби в рахунок поповнення статутного капіталу				
Надійшла на склад бракована продукція				
Видано з каси заробітну плату				
Отримано МПП від постачальників				
Отримано короткостроковий вексель				
Придбано матеріали підзвітною особою				
Погашено з поточного рахунку заборгованість за податками				

Література [1-5, 9-28]

Тема 2. Облік основних засобів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді; розв'язування задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів.
2. Облік амортизації основних засобів.
3. Облік модернізації та реконструкції основних засобів.
4. Інвентаризація основних засобів

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Основні засоби можна згрупувати за наступними ознаками:

- А) за галузевою ознакою;
- Б) за функціональним призначенням;
- В) за використанням;
- Г) всі попередні відповіді правильні.

2. За використанням основні засоби поділяються:

- А) на промислові, сільськогосподарські, будівельні, транспортні, зв'язку;
- Б) на діючі та недіючі;
- В) на виробничі та невиробничі;
- Г) на власні та орендовані.

3. Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання, за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією) стосується:

- А) переоціненої вартості основних засобів;
- Б) первісної вартості основних засобів;
- В) залишкової вартості основних засобів;
- Г) ліквідаційної вартості основних засобів.

4. До первісної вартості основних засобів не включаються:

- А) суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт;
- Б) реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням прав на об'єкт основних засобів;
- В) витрати на сплату відсотків за користування кредитом для придбання об'єктів основних засобів;
- Г) суми ввізного мита.

5. Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює:

- А) їх справедливій вартості на дату отримання;
- Б) їх історичній собівартості у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, витрачених для придбання;
- В) їх балансової вартості;
- Г) їх залишкової вартості на дату отримання.

6. Господарська операція щодо надходження від постачальника придбаних основних засобів відображається в кореспонденції рахунків:

- А) Дт15 – Кт20;
- Б) Дт15 – Кт63;
- В) Дт63 – Кт15;
- Г) Дт10 – Кт15.

7. Господарська операція щодо відображення вартості безоплатно одержаних основних засобів відображається в кореспонденції рахунків:

- А) Дт10 – Кт424;
- Б) Дт12 – Кт63;

В) Дт424 – Кт10;

Г) Дт10 – Кт15.

8. Оплачено готівкою витрати на монтаж основних засобів.

А) 15-30,

Б) 30-33,

В) 37-30

Г) правильна відповідь відсутня.

9. Відображено суму дооцінки основних засобів:

А) Дт10 – Кт424;

Б) Дт424 – Кт10;

В) Дт10 – Кт15;

Г) правильна відповідь відсутня.

10. Відображено списання нарахованого зносу при вибутті основних засобів:

А) Дт23 – Кт15;

Б) Дт13 – Кт10;

В) Д 424 – Кт10;

Г) Дт10 – Кт15;

11. Одержані основні засоби і нематеріальні активи в рахунок внеску засновника частки в статутний капітал відображається кореспонденцією рахунків:

А) Д10,12 – Кт63;

Б) Дт10,12 – Кт46;

В) Дт46 – Кт10,12;

Г) Дт15 - Кт10,12.

12. Положення (стандарт) 7 визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про:

А) основні засоби;

Б) нематеріальні активи;

В) запаси;

Г) витрати.

13. Для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 «Основні засоби» призначено:

А) рахунок 15 «Капітальні інвестиції»

Б) рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи»;

В) рахунок 12 «Нематеріальні активи»;

Г) субрахунок 117 «Інші необоротні матеріальні активи».

14. Аналітичний облік капітальних інвестицій:

А) не ведеться;

Б) ведеться в залежності від форми власності підприємства;

В) ведеться відповідно за видами основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, нематеріальних активів, а також за окремими об'єктами капітальних вкладень;

Г) правильна відповідь відсутня.

15. Для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів, для обліку введення їх в експлуатацію застосовується:

А) «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів» 03-7;.

Б) «Інвентарна картка основних засобів» 03-6;

В) «Акт приймання - передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» 03-1;

Г) «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів»;

16. Для обліку всіх видів основних засобів, що надійшли в експлуатацію, у бухгалтерії застосовується:

А) «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів» 03-7;.

Б) «Інвентарна картка основних засобів» 03-6;

В) «Акт приймання - передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» 03-1;

Г) «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів».

17. Підставою для відміток у «Інвентарній картці обліку основних засобів» про вибуття об'єктів основних засобів при передачі їх іншому підприємству (організації) є:

А) «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» (форма №03-1);

Б) розпорядження головного бухгалтера підприємства;

В) розпорядження керівника підприємства;

Г) накладна, яка підтверджує факт продажу об'єктів іншому підприємству.

18. При визначення строку корисного використання об'єктів основних засобів слід ураховувати:

А) очікуване використання об'єкта підприємством з урахуванням його потужності або продуктивності;

Б) фізичний та моральний знос, що передбачається;

В) правові або інші обмеження щодо строків використання об'єкта та інші фактори;

Г) всі попередні відповіді правильні.

19. Первісна вартість придбаного підприємством об'єкта склала 9000грн. Ліквідаційна вартість встановлена підприємством в розмірі 1000грн. Очікується, що даний об'єкт буде використовуватися на підприємстві протягом 8 років. Метод нарахування амортизації-прямолінійний. Виходячи із зазначеного, річна сума амортизації складе:

А) 5000грн;

Б) 4000грн;

В) 100грн;

Г) 1000грн.

20. Метод, за яким річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта називається:

- А) прямолінійним;
- Б) прискореного зменшення залишкової вартості;
- В) виробничий;
- Г) правильна відповідь відсутня.

4. Виконати завдання:

Підприємство-орендодавець уклало угоду про фінансову оренду устаткування з підприємством-орендарем на таких умовах: строк оренди - 4 роки, починаючи з 1 січня 200_ року, орендна ставка відсотка становить 18 % річних, мінімальні орендні платежі - 240000 (30000 • 8) сплачуються один раз на півроку (2 січня і 1 липня). Після завершення строку оренди власності на устаткування переходить орендарю. Розрахувати суму платежів за устаткування та фінансові витрати за періодами платежів. Зробити бухгалтерські проводки з отримання устаткування у фінансову оренду та пов'язані з першим платежем за фінансовими витратами.

Література [1-5, 12-34]

Тема 3. Облік нематеріальних активів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді; розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Шляхи надходження та вибуття нематеріальних активів на підприємство.

2) Первісна оцінка нематеріальних активів.

3) Документальне оформлення руху нематеріальних активів.

4) Облік амортизації нематеріальних активів.

Розв'яжіть тестові завдання:

1. Рахунки, призначені для обліку нематеріальних активів є:

- А) активними;
- Б) пасивними;
- В) позабалансовими.

Г) правильна відповідь відсутня.

2. Що входить до складу нематеріальних активів:

А) права на об'єкти інтелектуальної власності, права на сорти рослин;
Б) ділова репутація і представницькі витрати;
В) ділова репутація організації і права на об'єкти інтелектуальної власності;

Г) не має правильної відповіді.

3. Який нормативний документ визначає порядок визнання і обліку нематеріальних активів:

А) Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні;

Б) П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»;

В) П(С)БО 7 «Основні засоби»;

Г) П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»?

4. Відповідно до П(С)БО, не можуть бути віднесені до нематеріальних активів:

А) виняткове право патентовласника на винахід, промисловий зразок, корисну модель;

Б) виняткове авторське право на програми для ЕОМ, бази даних;

В) виняткове право власника на товарний знак і знак обслуговування, найменування місця походження товарів;

Г) організаційні витрати, визнані, відповідно до засновницьких документів частиною внеску учасників до статутного капіталу організації;

5. Чи належить до нематеріальних активів у бухгалтерському обліку придбана програма автоматизації бухгалтерського обліку:

А) так;

Б) ні;

В) на розсуд організації;

Г) в жодному разі.

6. Який з наведених договорів не підтверджує переходу виконавчих прав на нематеріальні активи:

А) патент;

Б) ліцензійний договір;

В) авторський договір замовлення;

Г) засновницький договір;

7. За якою вартістю приймаються на облік нематеріальні активи у випадку їхнього придбання за грошові кошти:

А) первинною;

Б) договірною;

Г) ринковою?

8. Яка вартість використовується для оцінювання нематеріальних активів на дату Балансу:

А) первинна;

Б) залишкова;

В) ринкова;

Г) договірна?

9. Нематеріальні активи, отримані безоплатно, оцінюються за:

- А) договірною вартістю;
- Б) ринковою вартістю;
- В) вартістю, що враховується в обліку сторони, яка передає;
- Г) на розсуд організації.

10. Нематеріальні активи, придбані за платню, оцінюються:

- А) шляхом підсумовування фактичних витрат на придбання;
- Б) за ринковою вартістю;
- В) за первинною вартістю за вирахуванням нарахованої амортизації;
- Г) на розсуд організації.

11. Чи включаються витрати по доведенню нематеріальних активів до стану, в якому вони придатні до використання, в їхню вартість:

- А) так;
- Б) ні;
- В) на розсуд організації;
- Г) в жодному разі.

12. Чи підлягають включенню в первинну вартість придбаного нематеріального активу загальногосподарські та інші аналогічні витрати у випадку, якщо обліковою політикою організації передбачено щомісячне списання цих витрат як витрат періоду:

- А) так;
- Б) ні;
- В) тільки у випадках, якщо вони безпосередньо пов'язані з придбанням нематеріального активу;
- Г) на розсуд організації.

13. Нараховані відсотки за короткостроковим кредитом, отриманим на придбання нематеріальних активів, до їх оприбуткування на баланс, відображаються в обліку:

- А) Дт рах. 951 «Відсотки за кредит»
Кт рах. 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»;
- Б) Дт рах. 92 «Адміністративні витрати»
Кт рах. 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті»;
- В) Дт рах. 972 «Втрати від зменшення корисності активів»
Кт рах. 501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»;
- Г) Дт рах. 972 «Втрати від зменшення корисності активів»
Кт рах. 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

14. Як списується збір за реєстрацію підприємства, що створюється, визнаний відповідно до засновницьких документів внеском засновників до статутного капіталу:

- А) на собівартість;
- Б) на балансовий прибуток;
- В) на прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства;
- Г) на нематеріальні активи?

15. Яка бухгалтерська проводка складається під час оприбутковування нематеріальних активів, внесених засновниками в рахунок внеску в статутний капітал:

А) Дт рах. 10 «Основні засоби»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

Б) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

В) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 40 «Статутний капітал»;

Г) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»;

г) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»?

16. Вкажіть правильну проводку «Оприбуткуванні нематеріальні активи, що раніше отримані від юридичних і фізичних осіб»;

А) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

Б) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

В) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 15 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

Г) Дт рах. 15 «Придбання (створення) нематеріальних активів» Кт рах. 63 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками».

17. Вкажіть правильні бухгалтерські записи по операції безоплатного надходження нематеріальних активів:

А) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

Б) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

В) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 424 «Безоплатно одержані необоротні активи»;

Г) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»

Кт рах. 424 «Безоплатно одержані необоротні активи».

18 Як відображається в обліку надходження нематеріальних активів за договором від іншого товариства за грошові кошти:

А) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

Б) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»

Кт рах. 46 «Неоплачений капітал»;

В) Дт рах. 12 «Нематеріальні активи»

Кт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

Г) Дт рах. 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»

Кт рах. 63 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками».

19. Витрати на придбання ліцензії на право торгівлі, виданої на рік, відображається в бухгалтерському обліку:

А) за дебетом рахунка 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»;

Б) за дебетом рахунка 12 «Нематеріальні активи»;

В) за дебетом рахунка 91 «Загальновиробничі витрати»;

Г) не має правильної відповіді.

20. Амортизаційні відрахування за нематеріальними активами відображаються в бухгалтерському обліку:

А) зменшенням первинної вартості об'єкта.

Б) накопиченням відповідних сум на окремому рахунку;

В) накопиченням відповідних сум на окремому рахунку або шляхом зменшенням первинної вартості об'єкта;

Г) не має правильної відповіді.

4. Виконати завдання.

Підприємство продає своє авторське право за залишковою вартістю. Первісна вартість об'єкта нематеріальних активів – 20 000 грн. Об'єкт використовувався у виробництві впродовж трьох років, річна норма зносу (амортизація) – 20 %.

Завдання:

Розрахувати необхідні суми та відобразити вказані операції на бухгалтерських рахунках.

Тема 4. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Оцінка фінансових інвестицій на дату складання балансу?

2) Оцінка фінансових інвестицій за амортизованою собівартістю?

3) Порядок розрахунку амортизації дисконту придбання облігацій?

4) Порядок розрахунку амортизації премії придбання облігацій?

5) Метод участі в капіталі?

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. При складанні звітності застосовують такі методи оцінки довгострокових інвестицій:

а) за справедливою вартістю, за амортизованою собівартістю, за методом участі в капіталі;

б) ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, ФІФО;

в) ідентифікованої собівартості, за методом участі в капіталі, ФІФО;

г) за методом участі в капіталі, за амортизованою собівартістю.

2. Фінансові інвестиції, які утримуються підприємством до моменту погашення, відображаються у звітності за ...

а) ідентифікованою собівартістю;

б) амортизованою собівартістю;

в) середньозваженою собівартістю;

г) справедливою собівартістю.

3. Інвентаризацію цінних паперів проводять за їх окремими видами, зі складанням опису, в якому наводяться:

а) номінальна та фактична вартість, строки погашення та їх загальна сума;

б) відносна та фактична вартість, строки погашення та їх сума;

4. Методом оцінки за справедливою вартістю на дату балансу оцінюють інвестиції, що

а) що придбані та утримуються виключно для продажу;

б) що придбані та утримуються у подальшому використанні у виробництві;

в) що придбані та утримуються для продажу, та у необхідному використанні у виробництві.

5. Оцінка підприємства по ринковій вартості для цілей іпотечного кредитування – це:

а) інвестиційна вартість;

б) вартість у використанні;

в) спеціальна вартість;

г) заставна вартість.

6. У дебет рахунка ... списуються втрати, завдані внаслідок отримання асоційованим підприємством збитків, переоцінки активів, збитків дочірніх та спільних підприємств тощо.

а) 95;

б) 96;

в) 97.

7. Нарахування дивідендів за інвестиціями в наведеному вище прикладі оформляють такою бухгалтерською проводкою:

а) Дт 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі» Кт 721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»;

б) Дт 373 «Розрахунки за нарахованими доходами» Кт 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»;

в) Дт 141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в к

8. Фінансові інвестиції, які утримуються підприємством до моменту погашення, відображаються у звітності.

а) за ринковою собівартістю;

б) за амортизованою собівартістю;

в) за відпускною собівартістю;

9. Переведено довгострокові фінансові інвестиції до складу поточних

а) Дт "Поточні фінансові інвестиції", Кт "Довгострокові фінансові інвестиції";

б) Дт "Довгострокові зобов'язання", Кт "Довгострокові фінансові інвестиції";

в) Дт "Поточні фінансові інвестиції", Кт "Довгострокові фінансові інвестиції";

10. Одна з головних ознак довгострокових інвестицій те, що вони...

а) можуть реалізовані в будь який час;

б) не можуть реалізовані в будь який час;

в) взагалі не реалізуються;

11. Рахунок на якому відображаються операції пов'язані з довгостроковими фінансовими інвестиціями (ДФІ):

а) 15;

б) 14;

в) 41;

г) 43;

д) немає правильної відповіді.

12. Назвіть субрахунки яких немає на рахунку «ДФІ»:

а) інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі;

б) інші інвестиції пов'язаним сторонам;

в) інвестиції в людський капітал;

г) інвестиції непов'язаним сторонам;

д) всі відповіді вірні.

13. Фінансові вкладення здійснюються з метою:

а) доходу у вигляді дивідендів, отриманих протягом інвестиційного періоду та зростання ринкової вартості акцій;

б) підвищення свого авторитету на фінансовому ринку;

в) збільшення державного бюджету;

г) гарантування безпеки своїх коштів;

д) покращення взаємозв'язків між працівниками.

14. Назвіть на які види поділяються інвестиції в бухгалтерському обліку:

а) реальні та нереальні;

б) довгострокові та короткострокові;

в) фінансові та капітальні;

г) прибуткові та благодійні;

д) бюджетні та позабюджетні.

15. Якого методу оцінки фінансових інвестицій на дату балансу не існує:

а) оцінка за справедливою вартістю;

б) оцінка за первісною вартістю;

- в) оцінка за амортизованою собівартістю фінансових інвестицій;
- г) оцінка за методом участі в капіталі;
- д) оцінка прибутковості інвестицій.

16. Згідно П(С)БО 12 довгострокові фінансові інвестиції можна поділити на такі групи:

- а) інвестиції, що надають право власності інвестору;
- б) інвестиції, що частково надають право власності інвестору;
- в) інвестиції, що не надають право власності інвестору;
- г) інвестиції, які не беруть участь у капіталі підприємства;

17. Довгострокові фінансові інвестиції з права власності поділяються на такі види:

- а) фінансові інвестиції в асоційовані підприємства;
- б) фінансові інвестиції в спільну діяльність (спільні підприємства);
- в) фінансові інвестиції в дочірні підприємства;
- г) фінансові інвестиції в підприємства, на які інвестор не має суттєвого впливу;
- д) всі відповіді вірні.

18. Згідно П(с)БО 12, довгострокові фінансові інвестиції з права власності обліковуються у підприємства-інвестора на дату балансу за справедливою вартістю, якщо:

- а) вони придбані в асоційованого, дочірнього, або спільного (із створенням юридичної особи) підприємства та утримуються виключно для продажу протягом дванадцяти місяців з дати їх придбання;
- б) асоційоване, дочірнє, або спільне (із створенням юридичної особи) підприємство веде діяльність в умовах, що обмежують його здатність передавати кошти інвестору (учаснику спільного підприємства) протягом періоду, що перевищує дванадцять місяців;
- в) підприємство-інвестор, що здійснило інвестицію в спільне (із створенням юридичної особи) підприємство, не є контрольним учасником;
- г) Підприємство-інвестор не має суттєвого впливу (наприклад, менше 25% голосів акцій, що дають право голосу) на об'єкт інвестування;
- д) Всі відповіді вірні.

19. Якого виду фінансових інвестицій не існує:

- а) Інвестиції в асоційовані підприємства;
- б) Інвестиції у дочірні підприємства;
- в) Інвестиції у акціонерні товариства;
- г) Інвестиції у спільну діяльність;
- д) всі відповіді вірні.

20. Наявність та рух поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів в бухгалтерському обліку ведеться на рахунку:

- а) 53;
- б) 43;
- в) 14;
- г) 35;

д) Немає правильної відповіді.

4. Виконати завдання.

Завдання 1.

Підприємство А придбало 30% підприємства Б на загальну суму і 45000грн. Протягом року підприємство Б одержало прибуток в сумі 20000 грн., в цьому ж році підприємством Б було дооцінено основні фонди на 5000 грн. та виплачено дивідендів на суму 3000 грн. Відобразити облік інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку методом участі в капіталі

Завдання 2.

Підприємство 05.01.2000 р. придбало облігації номінальною вартістю, 50000 грн. за 52525 грн. Фіксована ставка відсотка за облігаціями становить 9%. Погашений облігації відбудеться через 5 років. Виплата відсотка здійснюється щороку наприкінці року. Здійснити нарахування амортизації за наявності премії по інвестиціях.

Завдання 3.

Підприємство 2.01.2000 р. придбало облігації номінальною вартістю 10000 грн. за 8500 грн. (дисконт 1500 грн.). Фіксована ставка відсотка за облігацією встановлена в розмірі 8 процентів річних. Строк погашення облігацій через 3 роки. Здійснити нарахування амортизації за наявності дисконту по інвестиціях.

Література [1-5, 9-28]

МОДУЛЬ 2.

ОБЛІК ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Тема 5. Облік сировини і матеріалів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Документальне оформлення руху сировини і матеріалів.
- 2) Регістри обліку руху сировини і матеріалів.
- 3) Інвентаризація сировини і матеріалів.
- 4) Порядок відображення інформації про наявність та рух сировини і матеріалів у формах звітності.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Для обліку руху матеріалів на складі за кожним сортом, видом та розміром призначено:

- А) відомість обліку залишків матеріалів на складі;
- Б) картку складського обліку матеріалів;
- В) лімітно-забірну картку;
- Г) інвентаризаційний опис.

2. Для узагальнення інформації про наявність і рух належних підприємству сировини і матеріалів застосовують рахунок:

- А) Рахунок 201;
- Б) Рахунок 21;
- В) Рахунок 22;
- Г) Рахунок 24;

3. Операція зі списання матеріалів на основне виробництво відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт39 - Кт201;
- Б) Дт23 – Кт201;
- В) Дт28 - Кт201;
- Г) Дт201 – Кт24.

4. Операція з оприбуткування не використаних у виробництві матеріалів відображається кореспонденцією

- А) Дт21 – Кт23;
- Б) Дт201 – Кт23;
- В) Дт201 – Кт372;
- Г) Дт201 – Кт63.

5. Операція з оприбуткування сировини та матеріалів в порядку пайових внесків, що передбачені установчими документами відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт201 – Кт41;
- Б) Дт21 – Кт23;
- В) Дт201 – Кт372;
- Г) Дт201 – Кт63.

6. Операція з оприбуткування сировини та матеріалів придбаних підзвітною особою відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт21 – Кт23;
- Б) Дт201 – Кт23;
- В) Дт201 – Кт372;
- Г) Дт201 – Кт63;

7. Для обліку руху матеріалів на складі за кожним сортом, видом та розміром призначено:

- А) відомість обліку залишків матеріалів на складі;
- Б) картку складського обліку матеріалів;
- В) матеріальний звіт;

Г) лімітно-забірна картка.

8. Причинами виникнення недостач матеріалів можуть бути:

А) завищене списання на витрати виробництва;

Б) зниження якості, виявлене при прийманні матеріалів порівняно з документами постачальника;

В) розкрадання;

Г) неповне оприбуткування матеріалів від постачальника, з виробництва

9. Підготовка до визначення фактичної наявності сировини та матеріалів здійснюється:

А) напередодні проведення інвентаризації;

Б) самостійно МВО після оповіщення про проведення інвентаризації;

В) згідно оперативного плану проведення інвентаризації, комплексно за участю МВО і членів інвентаризаційної комісії;

Г) правильна відповідь відсутня.

10. Записи про фактичну наявність матеріальних цінностей, визначених попередньо, записуються в:

А) інвентаризаційний опис;

Б) інвентарні картки;

В) порівняльну відомість;

Г) робочий зошит члена інвентаризаційної комісії.

11. Операція щодо перерахування заборгованості постачальникам за сировину та матеріали відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт31 – Кт36;

Б) Дт36 – Кт31;

В) Дт30 – Кт31;

Г) Дт63 – Кт31.

12. Списання недостач сировини та матеріалів, що утворились внаслідок їх природного убутку проводиться за наявності наступних умов:

А) у разі виявлення недостачі після проведення технологічної стадії інвентаризаційного процесу;

Б) при наявності затверджених норм природного убутку;

В) у випадку непричетності матеріально відповідальної особи до утворення недостачі матеріальних цінностей;

Г) у випадку розкрадання матеріальних цінностей МВО.

13. Операція щодо списання сировини на виробництво відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт23 – Кт13;

Б) Дт23 – Кт201;

В) Дт26 – Кт23;

Г) Дт24 – Кт23.

14. Колективна матеріальна відповідальність впроваджується у випадках:

А) наявності великого обсягу робіт по оприбуткуванню та відпуску сировини та матеріалів;

Б) неможливості розмежування матеріальної відповідальності кожного працівника;

В) наявності декількох місць зберігання сировини та матеріалів;

Г) неможливості укладання з кожним працівником персонального договору про повну матеріальну відповідальність.

15. Для оформлення приймання матеріалів, які мають кількісні та якісні розбіжності з даними супровідних документів постачальника необхідно:

А) скласти «Акт про приймання матеріалів» і відправити їх постачальнику;

Б) скласти «Акт про приймання матеріалів», додати супровідні документи і передати: один до бухгалтерії для обліку руху матеріальних цінностей, а другий – відділу постачання або юридичному відділу для направлення листа-претензії постачальнику;

В) прийняти матеріальні цінності без акту але по прибутковому ордеру;

Г) правильна відповідь відсутня.

16. Строк дії довіреності на отримання матеріальних цінностей встановлюється:

А) на термін, який не перевищує 30 днів;

Б) в залежності від можливості одержання та вивозу відповідних цінностей за нарядом, рахунком, накладною або іншим документом;

В) в залежності від можливості одержання та вивозу відповідних цінностей за нарядом, рахунком, накладною або іншим документом, однак не більше як на 10 днів;

Г) на термін, який не перевищує 3 робочих днів.

17. Операція з виявлених нестач і втрат від псування матеріалів виявлених в процесі інвентаризації відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт947 – Кт201;

Б) Дт791 – Кт947;

В) Дт375 Кт719;

Г) Дт719 – Кт791.

18. Забороняється відпускати сировину та матеріали у випадках:

А) подання довіреності, виданої з порушенням встановленого порядку заповнення або з незаповненими реквізитами;

Б) подання довіреності, яка має виправлення і помарки, що не підтверджені підписами тих осіб, які підписали довіреність;

В) відсутності у довіреної особи вказаного у довіреності паспорта, або іншого документа, що засвідчує довірену особу;

Г) всі вище перелічені відповіді правильні.

19. Операція з оприбуткування на склад матеріалів, які виготовлені на підприємстві власними силами відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт21 – Кт23;
- Б) Дт201 – Кт23;
- В) Дт201 – Кт372;
- Г) Дт201– Кт63.

20. Для обліку руху сировини на складі за кожним сортом, видом та розміром призначено:

- А) відомість обліку залишків матеріалів на складі;
- Б) картку складського обліку матеріалів;
- В) лімітно-забірну картку;
- Г) інвентаризаційний опис.

4. Виконати завдання:

Завдання 1

Вартість матеріалів на початок місяця за купівельними цінами становить 80000 грн.; надійшло за місяць матеріалів на 120000 грн.

Транспортно – заготівельні витрати (ТЗВ) на початок місяця становлять 9600 грн., за місяць вони склали 13400 грн.

За місяць списано матеріалів за обліковими цінами на виробництво 74700 грн.

Необхідно:

Визначити суму транспортно – заготівельних витрат, яка буде віднесена на собівартість списаних на виробництво матеріалів, та відобразити на рахунках.

Завдання 2

Лишки сировини й матеріалів на складі становили 1404400 грн., транспортно – заготівельні витрати – 161 801 грн. За місяць надійшло матеріалів на 295600 грн., а транспортно – заготівельні витрати становили 28999 грн.

Протягом місяця було списано на виробництво матеріали на суму 1210608 грн.

Завдання:

Необхідно знайти суму ТЗВ на списані матеріали та відобразити її проводкою.

Література [1-5, 9- 32]

Тема 6. Облік виробничих запасів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Нормативно-правове регулювання обліку виробничих запасів
- 2) Документування операцій з наявності та руху виробничих запасів.
- 3) Облік транспортно - заготівельних витрат
- 4) Методи оцінки запасів при їх вибутті.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Склад запасів, їх оцінка та порядок відображення у фінансовій звітності визначено:

- А) П(С)БО № 1;
- Б) П(С)БО № 7;
- В) П(С)БО № 8;
- Г) П(С)БО № 9;

2. Оцінка запасів за методом _____ базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили на підприємство, тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво, оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів:

- А) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- Б) середньозваженої собівартості;
- В) нормативних затрат;
- Г) собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

3. Оцінка за методом _____ базується на застосування підприємствами роздрібною торгівлі середнього проценту торговельної націнки товарів:

- А) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- Б) середньозваженої собівартості;
- В) нормативних затрат;
- Г) ціни продажу;
- Д) собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

4. Строк дії довіреності на отримання ТМЦ встановлюється:

- А) на термін, який не перевищує 30 днів;
- Б) в залежності від можливості одержання та вивозу відповідних цінностей за нарядам, рахунком, накладною або іншим документом;
- В) в залежності від можливості одержання та вивозу відповідних цінностей за нарядам, рахунком, накладною або іншим документом, однак не більше як на 10 днів;
- Г) на термін, який не перевищує 3 робочих днів.

5. Невикористані довіреності повинні бути:

А) повернути працівнику, який здійснює виписування і реєстрацію довіреностей, не пізніше наступного дня після закінчення строку довіреності;

Б) повернути працівнику підприємства, який здійснює виписування і реєстрацію довіреностей, не пізніше наступного дня після повернення з відрядження;

В) повертати не обов'язково;

Г) повернути головному бухгалтеру підприємства.

6. Забороняється відпускати цінності у випадках:

А) подання довіреності, виданої з порушенням встановленого порядку заповнення або з незаповненими реквізитами;

Б) подання довіреності, яка має виправлення і помарки, що не підтверджені підписами тих осіб, які підписали довіреність;

В) відсутності у довіреної особи вказаного у довіреності паспорта, або іншого документа, що засвідчує довірену особу;

Г) закінчення строку дії довіреності;

Д) всі вище перелічені відповіді правильні.

7. Для оформлення приймання матеріальних цінностей, які мають кількісні та якісні розбіжності з даними супровідних документів постачальника необхідно:

А) скласти «Акт про приймання матеріалів» і відправити їх постачальнику;

Б) скласти «Акт про приймання матеріалів», додати супровідні документи і передати: один до бухгалтерії для обліку руху матеріальних цінностей, а другий – відділу постачання або юридичному відділу для направлення листа-претензії постачальнику;

В) прийняти матеріальні цінності без акту але по прибутковому ордеру;

Г) правильна відповідь відсутня.

8. Для обліку цінностей, які тимчасово знаходяться на підприємстві та не є його власністю призначено рахунок:

А) 02 «Активи на відповідальному зберіганні»;

Б) 01 «Орендовані необоротні активи»;

В) 20 «Виробничі запаси»;

Г) 23 «Виробництво».

9. Визначення розмірів збитків від нестачі виробничих запасів регулюється:

А) підприємством самостійно;

Б) Постановою Кабінету міністрів України № 116 від 22.01.1996р.;

В) не регулюється зовсім;

Г) списуються на затрати виробництва.

10. Операція з переведення виробничих запасів з однієї номенклатурної групи до іншої, внаслідок помилкового зарахування у минулому відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт20 – Кт20;

Б) Дт22 – Кт22;

- В) Дт63 – Кт31;
- Г) Дт20 – Кт63;
- Д) Дт64 – Кт63.

11. Операція з оприбуткування на склад виробничих запасів, які виготовлені на підприємстві власними силами відображається кореспонденцією

- А) Дт21 – Кт23;
- Б) Дт20 – Кт23;
- В) Дт20 – Кт372;
- Г) Дт20 – Кт63;
- Д) Дт64 – Кт63.

12. Операція з оприбуткування малоцінних та швидкозношуваних предметів в порядку пайових внесків, що передбачені установчими документами відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт22 – Кт41;
- Б) Дт21 – Кт23;
- В) Дт20 – Кт23;
- Г) Дт20 – Кт372;
- Д) Дт20 – Кт63.

13. Операція з оприбуткування виробничих запасів підзвітною особою відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт21 – Кт23;
- Б) Дт20 – Кт23;
- В) Дт20 – Кт372;
- Г) Дт20 – Кт63;
- Д) Дт24 – Кт20.

14. Операція з дооцінки виробничих запасів відображається:

- А) Дт21 – Кт63;
- Б) Дт64 – Кт63;
- В) Дт20 – Кт48;
- Г) Дт46 – Кт40;
- Д) Дт20 – Кт423.

15. Операція з оприбуткування лишку напівфабрикатів, виявленого в ході інвентаризації відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт25 – Кт719;
- Б) Дт25 – Кт715;
- В) Дт93 – Кт20;
- Г) Дт92 – Кт20.

16. Операція з одержання дивідендів від інших підприємств у вигляді виробничих запасів відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт377 – Кт205;
- Б) Дт25 – Кт715;
- В) Дт93 – Кт20;
- Г) Дт92 – Кт20;

Д) Дт20 – Кт731.

17. Операція зі списання МШП на витрати, пов'язані зі збутом продукції відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт25 – Кт719;
- Б) Дт25 – Кт715;
- В) Дт93 – Кт20;
- Г) Дт92 – Кт20.

18. Операція зі списання виробничих запасів на здійснення капітальних інвестицій з метою створення основних засобів відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт15 – Кт20;
- Б) Дт25 – Кт719;
- В) Дт25 – Кт715;
- Г) Дт93 – Кт20;
- Д) Дт92 – Кт20.

19. Операція зі списання виробничих запасів на витрати, які пов'язані з виправленням браку відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт39 - Кт20;
- Б) Дт23 – Кт20;
- В) Дт28 - Кт20;
- Г) Дт20 – Кт24;
- Д) правильна відповідь відсутня.

20. Операція з виявлених нестач і втрат від псування цінностей виявлених в процесі інвентаризації відображається кореспонденцією рахунків:

- А) Дт947 – Кт20;
- Б) Дт791 – Кт947;
- В) Дт375 Кт719;
- Г) Дт719 –Кт64;
- Д) Дт719 – Кт791.

4. Виконати завдання:

Завдання 1

Зазначити кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наведеними господарськими операціями.

Визначити суму ПДВ (операції 1,2).

Скласти розрахунок розподілу транспортно-заготівельних витрат і списати їх за видами готової продукції (операція 4) за умови, що залишки на початок місяця становлять:

- виробничих запасів - 5000 грн.;
- транспортно-заготівельних витрат -1500 грн.

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	Сума, грн.
-------	----------------	-------------------------	------------

		Дт	Кт	
1.	Оприбутковано виробничі запаси від вітчизняного постачальника за покупними цінами			10000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
2.	Відображено вартість транспортних послуг, пов'язаних з придбанням виробничих запасів			3000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
3.	Списано виробничі запаси, використані для виробництва готової продукції			12000
4.	Описано транспортно-заготівельні витрати, що відносяться до виробничих запасів, використаних на виробництво готової продукції			?

Завдання 2

Підприємством самостійно виготовлено – 30 штук МШП, у результаті чого ним понесені такі витрати:

- використано матеріалів на суму 1 500 грн.;
- нарахована заробітна плата бригаді, що виготовляла МШП, у сумі 340 грн.;
- використані напівфабрикати власного виготовлення на суму 850 грн.;
- надані послуги допоміжним виробництвом на суму 120 грн.

Частина виготовлених МШП (15 шт.) видана для потреб цеху.

Завдання: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Завдання 3

Підприємством здійснена постачальникові передплата за матеріали на суму 60000 грн. в т.ч. ПДВ. Під час приймання встановлена недостача матеріалу. Після встановлення причин недостачі виявилися:

- недостача у межах норм природних втрат – на суму 1000 грн.;
- недостача з вини постачальника – на суму 2000 грн.

Необхідно: відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми.

Література [1-5, 9- 35]

Тема 7. Облік палива та готової продукції

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Нормативно правове регулювання обліку палива та готової продукції
2. Документування операцій з руху палива та готової продукції на підприємстві
3. Оподаткування операцій з руху готової продукції.
4. Інвентаризація готової продукції.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Готова продукція в поточному бухгалтерському обліку оцінюється

- А) нормативною собівартістю;
- Б) фактичною виробничою собівартістю;
- В) договірною ціною;
- Г) первісною вартістю;
- д) обліковими цінами.

2. Реалізована продукція — це продукція:

- А) прийнята відділом технічного контролю і здана на склад;
- Б) продукція яка перебуває на складі покупця на відповідальному зберіганні;
- В) продукція відвантажена, але ще не сплачена;
- Г) продукція оплачена, але ще не відвантажена;
- д) продукція упакована і готова до відвантаження.

3. Бухгалтерський запис Д-т 901—К-т 26 означає:

- А) відвантажена готова продукція;
- Б) повернення продукції покупцем;
- В) списана собівартість реалізованої продукції;
- Г) випуск продукції;

4. Яка бухгалтерська проводка складається при оприбуткуванні канцелярського приладдя?

- А) Д-т 22 К-т 20;
- Б) Д-т 27 К-т 23;
- В) Д-т 26 К-т 21;
- Г) Д-т 23 К-т 27.

5. Визначити правильну кореспонденцію рахунків з оприбуткування готової продукції від основного виробництва.

- А) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Матеріали”;
- Б) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Загально-виробничі витрати”;
- В) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Виробництво”
- Г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Готова продукція”

6. Оприбутковано готову продукцію, отриману від допоміжного виробництва. Визначити вірну кореспонденцію рахунків.

- А) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Матеріали”;
- Б) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Загально-виробничі витрати”;

В) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Виробництво”;

Г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Готова продукція”.

7. При списанні доходу від реалізації продукції складається проводка:

А) Д-т рахунка “Дохід від реалізації готової продукції”—К-т рахунка “Готова продукція”;

Б) Д-т рахунка “ Дохід від реалізації готової продукції ”—К-т рахунка “Фінансові результати”;

В) Д-т рахунка “Фінансові результати”—К-т рахунка “ Дохід від реалізації готової продукції ”;

Г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “ Дохід від реалізації готової продукції ”.

8. При отриманні безповоротної фінансової допомоги робиться проводка:

А) Д-т 311—К-т 745 “Дохід від безоплатно одержаних активів”

Б) Д-т 311—К-т 792 “Результат фінансових операцій”

В) Д-т 311—К-т 424 “Безоплатно одержані необоротні активи”;

Г) Д-т 311—К-т 401 “Статутний капітал”.

9. Згідно з П(с)БО готова продукція при вибутті шляхом її реалізації оцінюється за:

А) нормативною собівартістю;

Б) договірною ціною;

В) фактичною повною собівартістю;

Г) виробничою собівартістю;

Г) середньою ціною реалізації.

10. Яким записом в обліку відображається дохід від реалізації сільськогосподарської продукції?

А) Д-т 361 К-т 701;

Б) Д-т 701 К-т 27;

В) Д-т 26 К-т 701;

Г) Д-т 701 К-т 631.

11. Закриття рахунку 901 “Собівартість реалізованої продукції” відображають бухгалтерською проводкою:

А) Д-т 901 К-т 791;

Б) Д-т 231 К-т 901;

В) Д-т 701 К-т 901;

Г) Д-т 791 К-т 901.

12. Списання витрат на збут відображається кореспонденцією рахунків:

1) Д-т 23 К-т 93;

2) Д-т 93 К-т 70;

Д-т 70 К-т 93;

4) Д-т 79 К-т 93.

13. Проведена дооцінка готової продукції. Вказати вірну відповідь.

А) Д-т 26 “Готова продукція”—К-т 79 “Фінансові результати”;

- Б) Д-т 43 “Резервний капітал”—К-т 26;
- В) Д-т 26—К-т 423 “Дооцінка активів”;
- Г) Д-т 946—К-т 26 методом сторно.

14. Безготівкове отримання коштів від покупців за реалізовані без попередньої оплати товари відображається бухгалтерським записом:

- А) Д-т 301 К-т 361;
- Б) Д-т 311 К-т 361;
- В) Д-т 311 К-т 631;
- Г) Д-т 361 К-т 311.

15. Дохід від реалізації товарів з наступною оплатою відображається бухгалтерською проводкою:

- А) Д-т 631 К-т 703;
- Б) Д-т 703 К-т 361;
- В) Д-т 361 К-т 702;
- Г) Д-т 361 К-т 704.

16. Якою бухгалтерською проводкою списується собівартість реалізованої продукції сільськогосподарського виробництва?

- А) Д-т 901 К-т 27;
- Б) Д-т 902 К-т 26;
- В) Д-т 903 К-т 27;
- Г) Д-т 27 К-т 901.

17. Рахунок “Дохід від реалізації готової продукції” закривається бухгалтерською проводкою:

- А) Д-т рахунка “Дохід від реалізації готової продукції”—К-т рахунка “Готова продукція”;
- Б) Д-т рахунка “Дохід від реалізації готової продукції”—К-т рахунка “Фінансові результати”;
- В) Д-т рахунка “Фінансові результати”—К-т рахунка “Дохід від реалізації готової продукції”;
- Г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Дохід від реалізації готової продукції”.

18. При надходженні коштів від реалізації товарів за готівку складається бухгалтерська проводка:

- А) Д-т 311 К-т 701;
- Б) Д-т 301 К-т 702;
- В) Д-т 313 К-т 702;
- Г) Д-т 701 К-т 301.

19. Списання собівартості реалізованих товарів відображається проводкою:

- А) Д-т 902 К-т 282;
- Б) Д-т 283 К-т 903;
- В) Д-т 901 К-т 284;
- Г) Д-т 902 К-т 285.

20. Продаж продукції з розрахунком чеком із чекової книжки відображається бухгалтерськими записами:

- А) Д-т 311 К-т 701;
- Б) Д-т 313 К-т 701;
- В) Д-т 331 К-т 701;
- Г) Д-т 313 К-т 377, 361.

4. Виконати завдання:

Завдання 1.

Необхідно:

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку практичну ситуацію по продажу підприємством штампувального верстату.

Дані для виконання:

- 1. Договірна ціна верстату – 600 грн.
- 2. Первісна вартість – 800 грн.
- 3. Знос склав – 10% (або 80 грн.)

Завдання 2.

Підприємство у квітні виробило готову продукцію із фактичною виробничою собівартістю 60000 грн. Протягом місяця вся вироблена готова продукція була реалізована покупцям на суму 87500 грн. У кінці місяця було повернуто від покупців через наявність браку готової продукції на суму 600 грн.

Керівництво вирішило виправити брак і реалізувати продукцію.

Завдання:

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку та визначити відповідні суми

Література [1-5, 9-28]

Тема 8. Облік грошових коштів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1) Нормативно-правове регулювання операцій з готівкою.
- 2) Облік нестач та надлишків грошових коштів.
- 3) Облік безготівкових операцій.
- 4) Інвентаризація каси.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Розпорядження обслуговуючому банку про перерахування визначеної суми на рахунок іншого підприємства, оформлене на спеціальному бланку, називається:

- А) об'ява на внесок готівкою;
- Б) виписка банку;
- В) платіжне доручення;
- Г) платіжна вимога-доручення.

2. Хто відповідно до чинного законодавства несе повну матеріальну відповідальність за збереження всіх цінностей, які знаходяться у касі підприємства:

- А) керівник підприємства;
- Б) головний бухгалтер підприємства;
- В) касир;
- Г) охорона підприємства.

3. Підприємства мають право перевищувати ліміт залишку готівки в касі у разі:

- А) розпорядження керівника підприємства;
- Б) розпорядження головного бухгалтера підприємства;
- В) виплат, пов'язаних з оплатою праці, пенсій, стипендій протягом 3 робочих днів;
- Г) у будь-якому разі.

4. Видача готівки під звіт проводиться з кас підприємства за умови:

- А) повного звіту конкретної підзвітної особи за раніше виданими під звіт суми;
- Б) розпорядження керівника підприємства;
- В) розпорядження головного бухгалтера;
- Г) за будь-яких умов.

5. Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства використовують рахунок:

- А) 31 «Рахунки в банках»
- Б) 33 «Інші кошти»;
- В) 35 «Поточні фінансові інвестиції»
- Г) правильна відповідь відсутня.

6. Приймання готівки касами підприємств проводиться :

- А) за розпорядженням головного бухгалтера по накладній;
- Б) за прибутковими касовими ордерами, підписаними головним бухгалтером або особою, ним уповноваженою;
- В) за видатковим касовим ордером, підписаним керівником підприємства, головним бухгалтером або особами, ними уповноваженими;
- Г) за розпискою касира.

7. Під час одержання прибуткових касових ордерів або видаткових документів касир зобов'язаний перевірити:

А) наявність і справжність на документах підпису головного бухгалтера, а на видатковому документі – дозвільного підпису керівника підприємства або осіб, ним уповноважених;

Б) правильність оформлення документів;

В) наявність перелічених у документах додатків;

Г) все вище перелічене правильно.

8. Прибуткові касові ордери або видаткові документи до передачі у касу:

А) реєструються бухгалтерією в журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів;

Б) не реєструються;

В) реєструються у журналі господарських операцій;

Г) все вище перелічене правильно.

9. Записи в касовій книзі проводяться:

А) у будь-якому порядку у двох примірниках;

Б) у двох примірниках через копіювальний папір кульковою ручкою або чорнилом темного кольору;

В) у двох примірниках через копіювальний папір кульковою ручкою або чорнилом червоного кольору;

Г) правильна відповідь відсутня.

10. Видача готівки касами підприємств проводиться :

А) за розпорядженням головного бухгалтера по накладній;

Б) за прибутковими касовими ордерами, підписаними головним бухгалтером або особою, ним уповноваженою;

В) за видатковим касовим ордером, підписаним керівником підприємства, головним бухгалтером або особами, ними уповноваженими;

Г) за розпискою касира.

11. Інвентаризація каси проводиться:

А) перед складанням річної фінансової звітності;

Б) один раз на місяць;

В) у строки, встановлені керівником підприємства, але не рідше одного разу на квартал;

Г) у будь-які строки за бажанням головного бухгалтера.

12. Операція щодо внесення до каси невідшкодованих підзвітних сум працівником підприємства відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт30 – Кт372;

Б) Дт31 – Кт30;

В) Дт30 – Кт70;

Г) Дт50 – Кт30.

13. Операція щодо внесення до каси готівки від реалізації продукції, робіт та послуг відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт30 – Кт372;

Б) Дт31 – Кт30;

В) Дт30 – Кт70;

Г) Дт50 – Кт30.

14. Операція щодо внесення засновниками до каси готівки в рахунок їх внесків до Статутного капіталу відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт30 – Кт372;

Б) Дт31 – Кт30;

В) Дт30 – Кт46;

Г) Дт14 – Кт30.

15. Операція щодо здійснення річної передплати готівкою за періодичні видання відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт31 – Кт30;

Б) Дт372 – Кт30;

В) Дт63 – Кт30;

Г) Дт39 – Кт30.

16. Операція щодо видачі заробітної плати з каси підприємства відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт31 – Кт30;

Б) Дт30 – Кт31;

В) Дт63 – Кт30;

Г) Дт66 – Кт30.

17. Операція щодо виявлення надлишків грошових коштів у касі в результаті інвентаризації відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт30 – Кт719;

Б) Дт947 – Кт30;

В) Дт375 – Кт30;

Г) Дт67 – Кт30.

18. Операція щодо надходження на поточний рахунок заборгованості покупців за реалізовані їм товари, роботи і послуги відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт31 – Кт36;

Б) Дт36 – Кт31;

В) Дт30 – Кт31;

Г) Дт31 – Кт70.

19. Операція щодо перерахування із поточного рахунку дивідендів власникам цінних паперів підприємства відображається кореспонденцією рахунків:

А) Дт31 – Кт67;

Б) Дт36 – Кт31;

В) Дт67 – Кт31;

Г) Дт50 – Кт31;

20. Регістром аналітичного обліку щодо розрахунків з банком є:

А) виписка банку;

Б) прибутковий касовий ордер;

В) касова книга;

Г) журнальний ордер щодо обліку розрахунків з банком.

4. Виконати завдання:

Розглянути ситуації і пояснити їх законність або допущені порушення:

1. Готівка, призначена для виплати з/п працівникам, використана на загальногосподарські потреби.

2. Підприємство виплатило з/п коштами з отриманої в касу виручки. На дату виплати заробітної плати підприємство мало податкову заборгованість.

3. Здійснено розрахунок готівкою між підприємствами без документів, що підтверджують підстави витрачання готівки.

4. Підприємство отримало в кінці робочого дня в касу суму готівки, що перевищує ліміт. На наступний день готівку здали до банку.

5. Касир зберігає в касі підприємства власні гроші.

6. В результаті інвентаризації касової готівки виявлено її нестачу. Договір про повну матеріальну відповідальність з касиром не укладено. Хто буде нести відповідальність у цьому випадку?

Література [1-7, 9-23]

Тема 9. Облік дебіторської заборгованості

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1) Облік розрахунків з підзвітними особами.

2) Облік резерву сумнівних боргів.

3) Облік розрахунків з замовниками.

4) Облік розрахунків за претензіями.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. На рахунку 36 "Розрахунки з покупцями і замовниками" ведеться облік:

А) дебіторської заборгованості за товари;

Б) кредиторської заборгованості за товари;

В) виданих авансів за товари;

Г) одержаних авансів за товари.

2. Безнадійна дебіторська заборгованість - це

- А) поточна заборгованість, не погашена дебітором протягом року;
- Б) довгострокова дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником;
- В) поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності;
- Г) сума дебіторської заборгованості, на яку створено резерв сумнівних боргів.

3. Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості - це

- А) сума поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги з вирахуванням резерву сумнівних боргів;
- Б) різниця між дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги та іншою дебіторською заборгованістю;
- В) різниця між дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги та дебіторською заборгованістю за виданими авансами;
- Г) різниця між дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги та безнадійною дебіторською заборгованістю.

4. За якою вартістю поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги включається до балансу?

- А) за первісною вартістю;
- Б) за справедливою вартістю;
- В) за чистою реалізаційною вартістю;
- Г) за собівартістю.

5. Внаслідок списання безнадійної дебіторської заборгованості за відвантажену продукцію у межах створеного резерву сумнівних боргів

- А) підсумок балансу зменшиться;
- Б) підсумок балансу не зміниться;
- В) збільшиться чиста реалізаційна вартість такої дебіторської заборгованості;
- Г) збільшаться операційні витрати.

6. Розмір доходу за відсотковим векселем, одержаним на три місяці на суму 10 тис. грн. із річною ставкою 7% становить:

- А) 175 грн.; Б) 2100 грн.; В) 700 грн.; Г) 233 грн.

7. 10 березня підприємство придбало іноземну валюту \$5000 за ринковим курсом 26,1 грн./дол. Зміна курсу НБУ \$1 до 26,12 грн./дол. на дату складання звітності призведе:

- А) тільки до визнання доходу від операційної діяльності;
- Б) до зменшення суми на валютному рахунку та визнання доходу від фінансової діяльності;
- В) тільки до визнання доходу від фінансової діяльності;
- Г) до збільшення суми на валютному рахунку та визнання доходу від операційної діяльності.

8. Рахунок 38 "Резерв сумнівних боргів"

- А) є активним і відображається в активі балансу;

- Б) є пасивним і відображається в пасиві балансу;
- В) є активним і відображається в пасиві балансу;
- Г) є пасивним і відображається в активі балансу.

9. Створення резерву сумнівних боргів в бухгалтерському обліку відображається записом:

- А) Дт 38 "Резерв сумнівних боргів"
Кт 361 "Розрахунки з покупцями та замовниками"
- Б) Дт 944 "Сумнівні та безнадійні борги"
Кт 38 "Резерв сумнівних боргів"
- В) Дт 361 "Розрахунки з покупцями та замовниками"
Кт 38 "Резерв сумнівних боргів"
- Г) Дт 38 "Резерв сумнівних боргів"
Кт 37 "Розрахунки з різними дебіторами"

10. Внаслідок виникнення заборгованості за виданими авансами зміни відбуваються:

- А) тільки у активі балансу;
- Б) тільки у пасиві балансу;
- В) збільшується сума активу та пасиву;
- Г) зменшується сума активу та пасиву.

11. Рахунок 372 "Розрахунки з підзвітними особами" є:

- А) активним;
- Б) активно-пасивним;
- В) пасивним;
- Г) позабалансовим.

12. Що з наведеного не використовується при визначенні величини резерву сумнівних боргів відповідно до П(С)БО 10?

- А) платоспроможність окремих дебіторів;
- Б) класифікація дебіторської заборгованості за строками її погашення;
- В) питома вага безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції;
- Г) співвідношення безнадійної до погашеної дебіторської заборгованості за попередні періоди.

13. Як в обліку відображається списання безнадійної заборгованості за виданими авансами на суму, що не перевищує сальдо за рахунком 38 "Резерв сумнівних боргів"?

- А) Дт 38 "Резерв сумнівних боргів"
Кт 371 "Розрахунки за виданими авансами"
- Б) Дт 944 "Сумнівні та безнадійні борги"
Кт 38 "Резерв сумнівних боргів"
- В) Дт 944 "Сумнівні та безнадійні борги"
Кт 371 "Розрахунки за виданими авансами"
- Г) Дт 071 "Списана дебіторська заборгованість"

14. Витрати майбутніх періодів відображаються:

- А) тільки у звіті про фінансові результати;

- Б) тільки у балансі;
- В) у балансі і у звіті про фінансові результати;
- Г) на позабалансовому рахунку.

15. Яким бухгалтерським записом оформляється видача з касиготівки підзвітній особі для придбання запасних частин?

- А) Дт 207 "Запасні частини"
Кт 301 "Каса в національній валюті"
- Б) Дт 301 "Каса в національній валюті"
Кт 372 "Розрахунки з підзвітними особами"
вДт 372 "Розрахунки з підзвітними особами"
Кт 301 "Каса в національній валюті"
- Г) Дт 207 "Запасні частини"
Кт 372 "Розрахунки з підзвітними особами"

16. Яким бухгалтерським записом відображається одержання авансу за готову продукцію від покупця?

- А) Дт 311 "Поточні рахунки в національній валюті"
Кт 681 "Розрахунки за авансами одержаними"
- Б) Дт 681 "Розрахунки за авансами одержаними"
Кт 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями"
- В) Дт 311 "Поточні рахунки в національній валюті"
Кт 26 "Готова продукція"
- Г) Дт 681 "Розрахунки за авансами одержаними"
Кт 26 "Готова продукція"

4. Виконати завдання:

Завдання 1.

Підприємство "Конт" перерахувало аванс за сировину підприємству "Антара" на суму 12000 грн. (обидва підприємства не є платниками ПДВ). При одержанні сировини на нестачу пред'явлено претензію на суму 250 грн. Підприємство "Антара" задовольнило претензію у повному обсязі шляхом повернення грошей.

Необхідно:

Відобразити ці операції в обліку підприємства "Конт".

Проаналізувати, які наслідки у балансі мало б незадоволення претензії.

Завдання 2.

1 березня підприємство отримано безвідсотковий вексель від покупця строком на два місяці номінальною вартістю 10100 грн. в погашення заборгованості у розмірі 10000 грн. 1 травня покупцем погашено вексель.

Необхідно:

Відобразити ці операції в обліку векселедержателя (фінансова звітність складається щокварталу).

Проаналізувати, як би змінились бухгалтерські записи в обліку векселедержателя, якщо номінальна вартість одержаного відсоткового векселя становила 10000 грн., річна ставка відсотків -6%.

Література [1-5, 9-32]

Тема 10. Облік поточних фінансових інвестицій

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

1) нормативно-правове регулювання обліку поточних фінансових інвестицій.

2) Оцінка поточних фінансових інвестицій.

3) Аналітичний облік поточних фінансових інвестицій.

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Основним нормативним документом, що визначає поняття та оцінку фінансових інвестицій, є:

А) П(С)БО №7 «Основні засоби»;

Б) П(С)БО №8 «Нематеріальні активи»;

В) П(С)БО №9 «Запаси»;

Г) П(С)БО №12 «Фінансові інвестиції».

2. Фінансові інвестиції первісно оцінюються та відображаються у бухгалтерському обліку:

А) за справедливою вартістю;

Б) за справедливою вартістю переданих цінних паперів;

В) за собівартістю;

Г) за балансовою вартістю.

3. Господарська операція, яка передбачає внесення коштів або майна до статутного фонду юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою називається:

А) прямою інвестицією;

Б) капітальною інвестицією;

В) фінансовою інвестицією;

Г) портфельною інвестицією.

4. До цілей поточного фінансового інвестування підприємств належать...

А) диверсифікація діяльності;

- Б) створення холдингів;
- В) створення ліквідних резервів;
- Г) рефінансування дебіторської заборгованості;
- Д) формування стратегічних запасів сировини.

5. У разі оцінки доцільності фінансових інвестицій за методом дисконтування Cash-flow використовуються такі показники:

- А) інвестиційний Cash-flow емітента;
- Б) операційний Cash-flow емітента;
- В) чистий грошовий потік (Cash-flow) від здійснення інвестиції;
- Г) собівартість інвестиції;
- Д) ставка дисконтування.

6. Ефективна ставка процента за фінансовими інвестиціями характеризує...

- А) реальну ставку дохідності інвестиційних вкладень за визначений період;
- Б) рентабельність підприємства-емітента;
- В) ставку дисконтування;
- Г) виключно суму дисконту за фінансовими інвестиціями;
- Д) ринковий курс акцій.

7. До статичних фінансових показників, які можуть розраховуватися у процесі фундаментального аналізу акцій, можна віднести такі:

теперішня вартість прогнозних дивідендів;

- А) чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію;
- Б) ставка дисконтування;
- В) відношення ринкового курсу до чистого прибутку на одну акцію;
- Г) відношення ринкового курсу акцій до показника Cash-flow на одну акцію.

8. За методом участі в капіталі доцільно оцінювати такі види фінансових інвестицій:

- А) інвестиції, що поступово амортизуються інвестором;
- Б) фінансові інвестиції в асоційовані підприємства;
- В) фінансові інвестиції, утримувані підприємством до їх погашення;
- Г) фінансові інвестиції в дочірні підприємства;
- Д) інвестиції, вартість яких достовірно визначити досить легко.

9. Метод ефективної ставки процента доцільно застосовувати при оцінці таких інвестицій:

- А) інвестиції, що поступово амортизуються інвестором;
- Б) фінансові інвестиції в асоційовані підприємства;
- В) фінансових інвестицій, утримуваних підприємством до їх погашення;
- Г) фінансові інвестиції в дочірні підприємства;
- Д) інвестиції, вартість яких достовірно визначити досить легко.

10. Метод оцінки фінансових інвестицій за справедливою вартістю застосовується до таких видів інвестицій:

- А) інвестиції, що поступово амортизуються інвестором;
- Б) фінансові інвестиції в асоційовані підприємства;
- В) фінансові інвестиції, утримувані підприємством до їх погашення;
- Г) фінансові інвестиції в дочірні підприємства;
- Д) інвестиції, вартість яких достовірно визначити досить легко.

11. Фінансові інвестиції при їх придбанні оцінюються за...

- А) справедливою вартістю;
- Б) методом ефективної ставки процента;
- В) методом участі в капітал;
- Г) собівартістю;
- Д) їх номінальною вартістю.

12. Показник дюрації може використовуватися для оцінки...

- А) ризику зміни процентних ставок на ринку капіталів;
- Б) ризиковості вкладень в облігації з фіксованою ставкою процента;
- В) дохідності облігацій;
- Г) ефективної ставки процента;
- Д) ризику падіння курсової вартості звичайних акцій.

4. Виконати завдання.

Завдання 1.

Підприємство «А» має 500 акцій підприємства «Б», собівартість яких 6 200 грн. Половину цих акцій підприємство «А» продає за 3 500 грн. Відобразити у бухгалтерському обліку цю подію.

Завдання 2.

Підприємство «А» придбало 500 акцій підприємства «Б» на загальну суму 6000 грн. При цьому сплатило брокеру - 200 грн. Підприємство «А» має намір утримувати ці акції не більше року. Відобразити у бухгалтерському обліку цю подію.

Література [1-23]

Тема 11. Облік витрат виробництва

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
  - 1) Класифікація витрат на виробництво
  - 2) Суть основних методів обліку витрат на виробництво.
  - 3) Облік витрат на виробництво за попередільний методом.
  - 4) Позамовний метод обліку витрат на виробництво.

5) Нормативний метод обліку витрат на виробництво

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1. Не визнаються витратами і не включаються до Звіту про фінансові результати:

- А) нарахування заробітної плати;
- Б) погашення одержаних позик;
- В) амортизаційні відрахування.

2. Залежно від можливості віднесення витрат безпосередньо до конкретного об'єкту економічно доцільним шляхом розрізняють:

- А) прямі та непрямі витрати;
- Б) основні та накладні витрати;
- В) продуктивні та непродуктивні витрати.

3. Витрати, що пов'язані з виробництвом декількох видів продукції та відносяться на об'єкти калькуляції шляхом розподілу пропорційно відповідній базі - це:

- А) основні та накладні витрати;
- Б) постійні та змінні витрати;
- В) одноелементні та комплексні витрати.

4. Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з:

А) виробничої собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг), наднормативних виробничих витрат, адміністративних витрат;

Б) виробничої собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг), розподілених постійних загально виробничих витрат, наднормативних виробничих витрат;

В) виробничої собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг), нерозподілених постійних загально виробничих витрат, наднормативних виробничих витрат.

5. Виробнича собівартість продукції (робіт, послуг) складається з:

А) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат;

Б) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат, загально виробничих витрат;

В) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, загально виробничих витрат.

6. Змінні загально виробничі витрати:

А) розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу виходячи з фактичної потужності підприємства за звітний період;

Б) розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу виходячи з нормальної потужності підприємства;

В) не розподіляються, а списуються всією сумою на зменшення фінансового результату від операційної діяльності.

7. Нерозподілені загально виробничі витрати списуються проводкою:

А) дебет 901 кредит 91;

Б) дебет 23 кредит 91;

В) дебет 791 кредит 91.

8. Податки та передбачені законодавством обов'язкові платежі, окрім тих, що включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг):

А) не визнаються витратами згідно вимог П(С)БО;

Б) відносяться до адміністративних витрат;

В) відносяться до інших операційних витрат.

9. Адміністративні витрати:

А) розподіляються на кожен об'єкт витрат пропорційно виробничій собівартості продукції (робіт, послуг);

Б) розподіляються на кожен об'єкт витрат пропорційно прямим витратам на оплату праці;

В) не розподіляються, а списуються в усій сумі на зменшення фінансового результату.

10. Витрати на рекламу та дослідження ринку відносяться до:

А) витрат, що формують собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);

Б) витрат на збут;

В) інших операційних витрат.

11. Витрати на створення резерву сумнівних боргів відносяться до:

А) адміністративних витрат;

Б) витрат на збут;

В) інших операційних витрат.

12. Вставте пропущене слово: " _____ протилежні доходам":

А) витрати;

Б) податки;

В) прибутки.

13. Між поняттями "виручка", "витрати", "прибуток" існує такий зв'язок:

А) виручка = прибуток - витрати;

Б) прибуток складається з виручки і витрат;

В) прибуток = виручка - витрати.

14. Погашення позик:

А) не визнаються витратами згідно П(С)БО;

Б) включаються до інших операційних витрат;

В) включаються до фінансових витрат

15. Яким записом відображається в обліку списання загальногосподарських витрат:

А) Д-т 79 К-т 92;

Б) Д-т 23 К-т 92;

В) Д-т 44 К-т 92;

Г) Д-т 80 К-т 92.

16. Яким записом відображається в обліку сума перевищення облікової вартості готової продукції над її фактичною собівартістю:

А) Д-т 23 К-т 26;

- Б) Д-т 26 К-т 23 сторно;
- В) Д-т 26 К-т 719;
- Г) Д-т 949 К-т 26.

17. Як види витрат залежать від обсягу виробництва продукції:

- А) Витрати на оплату праці робітників-відрядників виробничих підрозділів;
- Б) Амортизація основних засобів загальногосподарського призначення;
- В) Витрати на оренду та утримання приміщень;
- Г) Витрати на обов'язкове страхування майна.

18. Яким записом відображається нарахування заробітної плати адміністрації цехів:

- А) Д-т 91 К-т 661;
- Б) Д-т 23 К-т 661;
- В) Д-т 92 К-т 661;
- Г) Д-т 93 К-т 661.

19. При списанні витрат на управління цехом на рахунках робиться запис:

- А) Д-т 23 К-т 91, Д-т 92 К-т 91;
- Б) Д-т 92 К-т 91;
- В) Д-т 26 К-т 91;
- Г) Д-т 23 К-т 91, Д-т 90 К-т 91.

20. Яким записом відображається в обліку оприбуткування готової продукції:

- А) Д-т 26 К-т 23;
- Б) Д-т 26 К-т 91;
- В) Д-т 26 К-т 92;
- Г) Д-т 26 К-т 36.

4. Виконати завдання

Завдання 1.

Скласти розрахунок розподілу загально виробничих витрат, при умові, що:

нормальна потужність складає 10000 машино-годин (маш. годин). Сума загальновиробничих витрат при нормальній потужності 70000 в т.ч., змінні 50000, постійні – 20000.

Визначити витрати на виробництво та фактичну собівартість одиниці продукції і вказати кореспонденцію рахунків;

Вихідні дані:

1. Витрачені матеріали на:

виготовлення телевізорів – 14600 грн.

музичних центрів – 11000 грн., загальновиробничі витрати – 2200 грн.α

2. Нарахована заробітна плата робітникам:

за виготовлення телевізорів – 1000 грн.

музичних центрів – 1200 грн.

3. Проведені відрахування на соціальні заходи від заробітної плати згідно з чинним законодавством – ? грн.
4. Одержаний рахунок енергозбуту і розподіляється на:
виготовлення телевізорів – 870 грн.
музичних центрів – 450 грн.
5. Незавершеного виробництва на кінець звітного періоду немає.
6. Оприбутковано на склад з виробництва 4 телевізори і 6 музичних центрів.

Завдання 2

Виробниче об'єднання реалізувало продукцію по відпускній ціні на 22000 грн., фактична собівартість реалізованої продукції становить 12000 грн. Поза виробничі витрати по збуту становлять 1200 грн. Відобразити бухгалтерськими проводками господарські операції.

Література [1-7, 9-23]

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, підготовка доповіді, розв'язання задач.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Нормативно-правове регулювання обліку витрат майбутніх періодів
2. Документування обліку витрати майбутніх періодів.
3. Регістри обліку витрат майбутніх періодів?
4. Інвентаризація витрат майбутніх періодів

3. Розв'яжіть тестові завдання:

1 Рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів»:

- А) активний;
- Б) пасивний;
- В) контрактивний;
- Г) контр пасивний.

2. До витрат майбутніх періодів відносять:

А) витрати, пов'язані з освоєнням нових виробництв та агрегатів;
Б) сплачену авансом орендну плату, передплати на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

- В) своєчасно невидана заробітна плата працівникам підприємства;
- Г) вірні відповіді наведено в пунктах А) та Б).

3. Витрати, пов'язані з освоєнням нових виробництв та агрегатів списуються:

- А) щомісячно в розмірах, встановлених у спеціальних розрахунках;
- Б) щорічно;
- В) щоквартально;
- Г) не списується взагалі.

4. Для обліку витрат майбутніх періодів призначено рахунок:

- А) 15;
- Б) 39;
- В) 94;
- Г) 98.

5. Регістром синтетичного обліку витрат майбутніх періодів є:

- А) журнал 2;
- Б) відомість 3.2
- В) журнал 4;
- Г) журнал 5.

6. Яким бухгалтерським записом відображається господарська операція: «На собівартість продукції віднесено частку витрат майбутніх періодів»:

- А) Дебет 23 Кредит 20;
- Б) Дебет 23 Кредит 66;
- В) Дебет 98 Кредит 64;
- Г) Дебет 23 Кредит 39.

7. Яким бухгалтерським записом відображається господарська операція: «Сплачено з каси за підписку на періодичні видання»:

- А) Дебет 63 Кредит 30;
- Б) Дебет 64 Кредит 31;
- В) Дебет 79 Кредит 95;
- Г) Дебет 39 Кредит 30.

8. Яким бухгалтерським записом відображається господарська операція: «Нараховано заробітну плату працівникам, які зайняті у виробництві нових видів продукції»:

- А) Дебет 66 Кредит 65;
- Б) Дебет 66 Кредит 64;
- В) Дебет 39 Кредит 65;
- Г) Дебет 39 Кредит 66.

9. Яким бухгалтерським записом відображається господарська операція: «Здійснено нарахування єдиного соціального внеску на фонд оплати праці працівників, які зайняті у виробництві нових видів продукції»:

- А) Дебет 66 Кредит 66;
- Б) Дебет 66 Кредит 64;
- В) Дебет 39 Кредит 65;
- Г) Дебет 39 Кредит 66.

10. Яким бухгалтерським записом відображається господарська операція: «Витрачено виробничі запаси в процесі підготовки та освоєння нових видів продукції»:

- А) Дебет 46 Кредит 40;
- Б) Дебет 20 Кредит 63;
- В) Дебет 39 Кредит 20;
- Г) Дебет 39 Кредит 66.

4. Виконати завдання:

Завдання 1.

Підприємство уклало угоду про оренду складського приміщення з орендною платою 6 000 грн. Сторони домовились про сплату орендарем орендної плати наперед за 6 місяців. В бухгалтерському обліку зробити необхідні записи записи.

Завдання 2.

Підприємство здійснило передплату періодичного видання на рік за 960 грн. (без ПДВ). В бухгалтерському обліку зробити необхідні записи записи.

Література [1-7, 9-23]

Навчальне видання

Шевченко Любов Ярославівна

Роєва Ольга Сергіївна

Кафедра обліку та аудиту

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,9.

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.